

V TEJ ŠTEVILKI SAVINJSKEGA OBČANA, KI JO POSVEČAMO 40. OBLETNICI OSVOBODILNE FRONTE IN 1. MAJU, OBJAVLJAMO: POSVETILO VELIKANOMA NAŠE REVOLUCIJE TOVARIŠU TITU IN KRIŠTOFU – KARDELJU, OBSIRNEJŠI ZAPIS O PROGRAMSKO VOLILNI KONFERENCI ZKS ŽALEC Z GOVOROM TOVARIŠA FRANCETA

POPITA, REPORTAŽO O USPELI DELOVNI AKCIJI MLADIH V LETUŠU, POUČNO POROČILO O TEM, KAKO BOMO VOZILI V OKVIRU NOVIH PREDPISOV V JAVNEM PROMETU IN DRUGE AKTUALNE PRISPEVKE IZ ŽIVLJENJA NAŠIH OBČANOV.

NA KULTURNI STRANI IN KOT ZANIMIVOSTI OBJAVLJAMO NADALJEVANJE NAŠI GRADVI IN GRAŠČINE IZPOD PERESA DR. STOPARJA, PRISPEVEK KUSTOSINJE MILENE MOŠKONOVE O SLIKARJU DORETU KLEMENČIČU, REPORTAŽO O GOLTNIKOVI FANIKI – LOVCU, FOTOKRONIKO IN DRUGE SESTAVKE...

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1981

1119811173.4

COBISS

Leto IV
Številka 4
April 1981

SAVINJSKI OBČAN

„Savinjski občan“ izdaja Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Žalec.

Ureja uredniški odbor: Jan Jože (glavni urednik), Trstenjak Lojze (odgovorni urednik), Golob Elza, Ježovnik Franc, Lekše Zdenka, Strnad Ida, Vidmar Marjan, Praprotnik Marta, Fric Dušan, Urbančič Barba, Puncer Zdenko, Špenglič Franc, Kotnik Anto n.

Naslov uredništva: Žalec – telefon 710-671

Grafična priprava: ČZP Dolenjski list, Novo mesto

Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana.

Naklada: 11.000 izvodov

Po sklepu republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 je časnik „Savinjski občan“ oproščen prometnega davka.

Prireditve ob 40. obletnici OF

V občini Žalec se bo v počastitev 40. obletnice Osvobodilne fronte zvrstilo več prireditev. Osrednja prireditev v Žalcu bo v petek, 24. aprila ob 18. uri, v športni dvorani osnovnošolskega centra. Na svečani prireditvi bo govorila predsednica občinske konference ZKS Žalec Vera Orešnik.

V kulturnem programu bo nastopila kulturnoumetniška skupina „Žilica Jovanovič-Španac“ iz Beograda. Ob tej priliki bodo podelili tudi priznanja OF.

Prvomajsko praznovanje pri Šmiglovi zidanci

Osrednje prvomajsko srečanje v naši občini bo na sam praznik 1. maja pri Šmiglovi zidanci nad Grajsko vasjo. Pričakujemo, da se bo praznovanja med ostalimi gosti udeležila tudi Pepca Kardelj. Na prireditvi bo govoril sekretar občinskega komiteja ZKS Žalec Franc Jelen.

V kulturnem programu – prireditve se bo začela ob 9. uri dopoldne – bodo sodelovali moški pevski zbor Trnava, dekleški in mešani pevski zbor iz Gomilkega in recitatorska skupina. To bo hkrati tudi družabno srečanje delovnih ljudi in občanov naše občine, zato vabimo vse, da se praznovanja udeležijo.

VTKANA STA V VSAKDANJK SLEHERNEGA ČLOVEKA, KI JE PREDAN NAŠI SOCIALISTIČNI POTI. Z NAMI STA V NAŠIH PRIZADEVANJH, OB NAŠIH USPEHIH. VREDNA STA NAŠE NAJGLOBLJE IN NAJPLEMENITEJŠE MISLI. ČE NAM ZASTANE KORAK, SE NAM UTRNE VAJINA BOGATA MISEL PRAVE POTI. Z OBISKA TOVARIŠA TITA IN KARDELJA V SAVINJSKI DOLINI.

OB 40-LETNICI OF

Uspehi nas bodrijo...

40. obletnica ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda nas spominja na revolucionarne dogodke, ki povezujejo preteklost s sedanostjo in s prizadevanji za lepši jutri.

Dogodki in preizkušnje slovenskega naroda in ostalih narodov Jugoslavije so vtikani v delo in prizadevanja današnjih dni, v naše uspehe na poti uresničevanja ciljev socialistične samoupravne demokracije. Tako nam dogodki iz revolucionarne preteklosti zaradi povezanosti z današnjimi hotenji pri utrjevanju položaja delovnega človeka in občana postajajo še bližji, izkušnje še dragocenejše. Teh pa je veliko: rojevale so se v težkem ilegalnem delovanju KP pred vojno, v herojski oboroženi revoluciji, pa tudi v navdušenem poletu povojne izgradnje naše socialistične domovine.

Kot rdeča nit povezuje vse te čase in dejanja spoznanje, da na tej poti bitk in zmag ne bi uspeli, če ne bi revolucionarne prakse ustvarjala neločljiva po-

vezanost naše Partije z ljudmi in njihovimi hotenji. Tako je tudi vstaja jugoslovanskih narodov in narodnosti proti okupatorju in socialnemu zatiranju ter ustanovitev Osvobodilne fronte zgodovinsko dejanje osveženih ljudskih množic, ki so si z junaštvom in mnogimi žrtvami priborile partizansko zmago ter pravico do samostojne socialistične poti.

Osvobodilna fronta kot enotno vseljudsko gibanje ni nastala sama po sebi ali šele v času, ko je skorumpirani protiljudski režim stare Jugoslavije sramotno prepustil našo usodo na milost in nemilost fašistom, njihovi ideologiji in vojnemu stroju.

Že veliko prej je pognalo korenine v boju partije in s tem delavskega razreda za gospodarske, socialne in druge življenjske interese ljudi. Socialistična misel se je širila že v predvojnem delavskem gibanju, ki je utrdilo spoznanje, da le organiziran delavski razred lahko vodi razredni boj in izbori pravičnej-

še družbenoekonomske odnose. Ta naša napredna hotenja so ob fašistični nevarnosti prerasla v ljudsko frontno gibanje in nato v vojni v Osvobodilno fronto, v vseljudsko vstajo in s tem najmočnejše revolucionarno dejanje slovenskega naroda.

Vojna vihra in vsakodnevni boji so sproti potrjevali jasnovidnost čebinskega „Manifesta“ in prav na njegovih ugotovitvah in izročilih je OF slovenskega naroda združevala vse napredne in demokratične sile v boju proti okupatorju.

Naši ljudje so pod vodstvom Partije in Osvobodilne fronte vzeli usodo slovenskega naroda v svoje roke in v zmagovitem boju izbojevali pravičnejše družbene odnose v svobodni domovini. Trda a uspešna je bila pot in danes s ponosom zremo na vse velike pridobitve. Prav je, da se ob tej pomembni obletnici Osvobodilne fronte soočimo s prehojeno potjo tudi v naši občini.

S trdim in zavestnim delom

smo vsestransko napredovali, veliko smo zgradili, odgovorne naloge pa nas še čakajo tudi letos in v naslednjih letih. Ugotavljamo, da smo uspešni v bitki za stabilizacijo, saj smo v minulemu letu dobro gospodarili in si tako utrdili temelje za nadaljnji razvoj in uspešno poslovanje tudi letos v srednjeročnem obdobju.

Naši delovni ljudje in občani imajo v Socialistični zvezi vse možnosti, širok prostor za organiziran nastop v enotni družbeni akciji. Pri tej širini ter odprtosti Socialistične zveze delovnih ljudi je temeljno merilo odnos do socialističnega samoupravljanja, nevrščenosti in poglobljanja bratstva in enotnosti vseh narodov in narodnosti naše socialistične Jugoslavije.

Zato bomo 40. obletnico Osvobodilne fronte in 1. maj, praznik dela, praznovali v znamenju novega delovnega polta in z zavestjo, da smo člani napredne socialistične družbe.

I. ROBIČ

Za praznik OF in 1. maj čestitajo

OBČINSKA SKUPŠČINA ŽALEC
IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE
OBČINSKA KONFERENCA SZDL ŽALEC
OBČINSKA KONFERENCA ZKS ŽALEC
OBČINSKI SVET ZSS ŽALEC
OBČINSKA KONFERENCA ZSMS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI ŽALEC

FRANCE POPIT NA PROGRAMSKO VOLILNI KONFERENCI ZKS ŽALEC:

Enotnost in učinkovitost komunistov v akcijah...

„Prav je, da ste zaostri odgovornost komunistov za izvajanje dogovorjenih nalog. V zvezi komunistov se moramo pogovarjati na tak način, da vemo, kdo je za kaj zadolžen in odgovoren, pa tudi, kdo je sposoben izvesti tisto, kar smo se dogovorili. Pri tem moramo usmeriti svojo pozornost tudi na to, kako delujejo komunisti znotraj političnega sistema. Kot je prav, da smo kritični do lastne organiziranosti in aktivnosti znotraj zveze komunistov, tako moramo tudi vedeti, kateri problemi nastajajo v organih družbenopolitičnega sistema,“ je v razpravi na programsko volilni konferenci žalskih komunistov rekel predsednik CK ZKS France Popit.

Nato je poudaril, da se morajo komunisti vedno zavedati, da bi bili uspehi zveze komunistov relativno majhni, če ne bi imeli za seboj množic. Prav v trdni povezanosti komunistov z drugimi državljani – ne glede na to, kje so organizirani, v SZDL ali sindikatu, so pa za naš socialistični samoupravni sistem, za bratstvo in enotnost, za neuvrščeno politiko – je zagotovilo za naš uspeh, za uspeh celotne družbe. Bistvo samoupravljanja je zaupanje v ljudi, v njihovo ustvarjalno moč, sposobnost. Kot smo v času narodnoosvobodilnega boja zaupali v ustvarjalno moč in junaštvo delovnih ljudi, moramo tudi danes. Zato se morajo komunisti nenehno zavedati, da ni dovolj, če se samo znotraj organizacij zveze komunistov pogovarjajo o problemih in o tem, kako bi jih morali urediti, ampak je predvsem njihova dolžnost, da se vključijo v organe političnega sistema in da se znotraj teh organov bore za politiko in stališča ZK. To je zagotovilo, da lahko zveza komunistov uresniči svojo avantgardno vlogo.

„Izredno pomembno je, da v vrstah ZK ustvarimo občutek za enotnost akcije in političnih pogledov,“ je nadaljeval France Popit. „Vtis imam, da v žalskem občinskem političnem vodstvu ni prave enotnosti. Ne rečem, da ta neenotnost bistveno vpliva na rezultate našega dela, vendar bi morali več pozornosti posvetiti ustvarjanju te enotnosti. Dejstvo, da na občinskem komiteju ZK sprejemajo sklepe, nekateri komunisti pa smatrajo, da zanje niso obvezni, ni v skladu z akcijsko in politično enotnostjo članov ZK. Vsak komunist ima pravico povedati svoje mnenje, ko se razpravlja o predlogih, ko pa so sklepi sprejeti, jih je treba izvajati in ne iskati poti, kako bi jih obšli.“

Drugo, o čemer niste govorili, je lokalizem, po katerem je žalsko občinsko politično vodstvo znano. Prepričani med Velenjem, Celjem in Žalcem ne vodijo nikamor, posebno še, če so v vrstah članov ZK. Komunisti bi morali povezovati ne samo ljudi znotraj občine, ampak tudi med občinami, v Sloveniji in Jugoslaviji. Niso nam potrebna

majhna vojvodstva, v katerih je lahko vsak samo sebi zadosten. Primer: v Štorah delajo traktorje, katerih proizvodnja bi bila veliko bolj rentabilna, če bi se povezali s SIP Šempeter. Eden od vodilnih delavcev SIP je rekel: „Mi bi bili že za to, toda zmenite se na občini v Žalcu, če lahko to naredimo.“ Lahko je to samo izgovor Šempetrčanov, vendar je nekaj gotovo na stvari. Potem so tu prepričani okrog kmetijske šole in še bi lahko naštevali.

Tovariši iz občinskega političnega vodstva Žalec mi zamerijo, češ da kritiziram žalsko politiko. Ne v celoti, ampak jo kritiziram, kadar gre za lokalizem, ki ga ne razumem, in ki ni ne v interesu prebivalcev Žalca ne širše skupnosti. Zato je prav, če občinska konferenca in komitej temu problemu posvetita več pozornosti kot doslej in da se občinski komitej distancira od lokalističnih teženj.“

France Popit je govoril o ugotovitvah delovne skupine CK ZKS, ki je med obiskom v Žalcu tudi analizirala nespornost med Hmezadom in partnerji pri odkupu hmelja. Rekel je, da je treba poslušati obe strani, saj tudi partnerji očitajo Hmezadu, da ni bil nedovzetan za špekulacije. Nato je dejal: „Pri vseh dogovorih in sporazumih, ki propadejo, se vedno sprašujem, ali so v njih določene tudi materialne posledice in odgovornost za škodo, ki nastaja, če dogovor ni izpolnjen. Ponavadi takih določb v sporazumih ni, sporazumi brez njih

pa so zgolj deklaracije. Kdor hoče, se jih drži, kdor ne, pa ne. Zato je treba v vseh dogovorih in sporazumih določiti tudi materialne obveznosti, škodo, ki je nastala s tem, če se kdo ni držal sporazuma, pa je treba povrniti. To mora biti tako napisano, da oškodovanec lahko tudi pred sodiščem izterja svojo pravico. Potem bodo v delovnih kolektivih tudi bolj razmislili, predno se sporazumejo. To, kar imamo zdaj, je kompromitiranje samoupravnega sporazumevanja, ki je sestavni del našega sistema. Brez dogovarjanja in sporazumevanja ni samoupravljanja. Zato moramo gledati na sporazumevanje in dogovarjanje resneje kot zdaj.“

Predsednik CK ZKS je nato spregovoril o visokih cenah v gradbeništvu, ki so jih tudi obravnavali žalski komunisti. Dejal je, da je bilo marca pri republiški skupnosti za cene vložnih okrog 200 zahtevkov za podražitve, od teh 75 takih, ki ne ustrezajo postopkom ali dogovorjeni politiki cen, v glavnem pa žele povisati cene gradbenega podjetja. „Naloga komunistov in dejavnikov v občini je, da pogledajo, kako je s temi zahtevki. Ze leta in leta govorimo, da tako razdrobljeno gradbeništvu, kot je v Sloveniji, ne more biti rentabilno. Toda vsaka občina varuje svoje gradbeno podjetje, kot da bi bila zaradi tega njena samostojnost večja. Tisti, ki plačujejo gradbene storitve, tega ne morejo vzdržati. Gradbeniki trdijo, da so zadnji, ki zidajo cene. Najbrž je res, da so zadnji, ki jih zidajo, toda zelo visoko jih zidajo. Prav bi bilo, da bi se začele občinske skupnosti za cene ukvarjati s temi problemi. V občinah pa ne bi smeli pustiti, da tako razdrobljena podjetja sploh obstajajo. Posebno zdaj, ko se zmanjšujejo naročila za večja gradbena dela, zlasti industrijska, je velik pritisk na to, da bi probleme gradbeništvu reševali s povišanjem cen. Tem zahtevam ni mogoče ugoditi. Ne zanikam sicer delne krivde države, ki je vodila tako politiko zamrzovanja cen. Vsi skupaj smo se upirali temu, da država odreje cene in ves čas poudarjali, da to ne more rešiti problemov. Zdaj so odnosi med posameznimi cenami izdelkov nemogoči. To je res res pa je tudi, da moramo preseči miselnost, ki je marsikje zavladala, češ, ko smo začeli cene urejati prek interesnih skupnosti, je prišel čas, da lahko vsak povišuje cene, kakor hoče. Te ga ne bo!“

France Popit

Ko je govoril o podražitvah, je France Popit omenil tudi cene v dijaških domovih in vrtcih, ki smo jih v minulosti zidali zelo moderne, kot bi imeli višji standard, recimo, od Švedov ali Američanov. Temu so botrovali tudi razni „botri“, ki so hoteli imeti svoje spomenike. Zaradi tega zdaj bivanje v teh domovih ne more biti poceni. Nadaljeval je: „Naenkrat smo prišli v položaj, da bi radi lepe domove in še poceni naj bi bili. To ne gre skupaj. Na Švedskem gradijo improvizirane vrtnice in dijaške domove, pri nas pa mora biti vse monumentalno. Zdaj je, kar je, kar imamo, ne moremo podreti, samo potem se ni treba jeziti nad cenami, ki se v otroških vrtcih in dijaških domovih dvigajo tudi zaradi tega. Ne rečem, da ni možno marsikaj tudi racionalizirati v poslovanju in delu teh ustanov. Res pa je tudi, da bomo zelo počasi urejali probleme, ki jih imajo zlasti mladi starši v s svojimi otroki, če se bomo strogo držali normativov. V tem trenutku je najbolj sprejemljiva zamisel, da bi v blokkih poiskali možnosti za vrtnice, kot imajo te stvari, recimo, dobro urejene v Trbovljah. Skratka, iskati moramo čim cenejše rešitve. Izhod iz sedanjega položaja je dvojen: ali toliko dvigniti štipendije, da bodo dijaki lahko plačali oskrbnino, in zvišati prispevke staršev za otroke v vrtcih, ali pa poiskati nek način za subvencioniranje. V nobenem primeru pa nisem za dvigovanje cen v dijaških domovih in vrtcih. Bodo pač delali z izgubo, za njeno pokritje bomo že morali najti denar. Če ga dobimo za poravnavanje izgub v delovnih organizacijah, kjer včasih znašajo po 100 ali 150 milijonov, se bo tudi za dijaški dom ali vrtec dobilo nekaj desetisočakov. Ob tem moramo tudi reči, da je nasploh pri nas dosti ukrepov, ki izhajajo iz birokratskega odnosa do ljudi, potem pa se v nekaterih organih čudijo, da ljudje jezno reagirajo na take ukrepe.“

Predsednik CK ZKS France Popit je govoril tudi o zadnjih dogodkih na Kosovu. Poudaril je našo skupno skrb in dolžnost zoperstaviti se sovražnim silam v tej socialistični avtonomni pokrajini, ki ogrožajo naš socialistični samoupravni sistem, nedeljivost in neodvisnost Jugoslavije. Zavzel se je, da bi pospešili skupne napore in čimprej zacelili rano, ki so jo dogodki na Kosovu zadali ugledu Jugoslavije. Poudaril je, da moramo s skupnimi močmi pomagati Kosovu, da se bo rešilo tudi iz trenutnih ekonomskih težav, kar je mogoče zlasti v vlaganju v objekte na Kosovu, ki bodo mogočili večje zaposlovanje, in s strokovnjaki.

VLADO ŠLAMBERGER

Udeleženci konference

Programsko volilna konferenca občinske organizacije ZKS

V Žalcu je bila dne 3. aprila 1981 programsko volilna konferenca občinske organizacije ZKS, seje je udeležilo 94 delegatov programsko volilne konference, predsednik CK ZKS tov. France Popit, predsednik delovne skupine CK ZKS Jože Smole, sekretar MS ZKS Janez Zahrastnik, člani MS ZKS in odgovorni družbenopolitični delavci skupščine občine in izšnega sveta.

Na programsko volilni konferenci so prisotni obravnavali: poročilo o uresničevanju programske usmeritve občinske organizacije ZK v preteklem enoletnem obdobju, poročilo o obisku delovne skupine centralnega komiteja ZKS v občini, politično oceno sedanjih družbenopolitičnih, samoupravnih in družbenoekonomskih razmer v občini, poročilo o postopku kadrovanja in obravnavo kandidaturo za predsednika občinske konference ZK in predlog pro-

gramske usmeritve občinske konference ZKS za prihodnje enoletno obdobje.

Posebej je bil obravnavan sklep o aktivnostih pri uveljavljanju pobude tovariša Tita o demokratizaciji družbenopolitičnih odnosov ter krepitevi kolektivnega dela in odgovornosti.

Na programsko volilni konferenci je bila ponovno izvoljena za neprofesionalno predsednico občinske konference ZKS Žalec tovarišica Vera Orešnik, diplomirana sociologinja, ki je uspešno opravljala to funkcijo v preteklem letu.

Predsednica konference je na konferenci podala predlog programske usmeritve in poudarila predvsem naslednje naloge občinske organizacije v prihodnjem obdobju:

– z našo neposredno aktivnostjo se bomo zavzemali za nadaljnje dograjevanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja, posebej za uresničevanje delegatskega sistema v

samoupravnih organizacijah in skupnostih in za delovanje skupščine družbenopolitične skupnosti;

– vložili bomo vse napore, da bodo še pred novimi delegatskimi volitvami uveljavljena stališča ZK, ki morajo odpraviti nekatere kritične pripombe, ki so bile izpostavljene ob obravnavi poročila o dosedanjem delu;

– v pripravah na nove volitve bodo podpirali kandidate za prevzem odgovornih delegatskih dolžnosti, ki so že z dosedanjim aktivnim delom prispevali k uresničevanju sprejetih nalog;

– občinska organizacija ZK bo v celoti uresničevala Titovo pobudo o kolektivnem delu in odgovornosti in zahtevala, da bodo prevzeli najodgovornejše naloge v občini kadri, ki bodo v skladu s pobudo imeli vse pogoje;

Odgovornost komunistov do zastavljenih nalog

Osrednja pozornost na programsko volilni seji občinske konference ZKS Žalec je bila namenjena oceni sedanjih družbenopolitičnih in samoupravnih družbenoekonomskih razmer v občini. Oceno je v uvodnem referatu podal sekretar občinskega komiteja Franc Jelen, to pa je preveval kritičen odnos komunistov v občini do izvajanja dogovorjenih nalog. Sicer pa so komunisti v preteklem letu posvečali največ skrbi uresničevanju gospodarske stabilizacije in poglobljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, prizadevanjem za utrjevanje političnega sistema socialističnega samoupravljanja, uresničevanju nalog pri krepitevi in podružbljanju SLO in DS ter nalogam pri razreševanju ključnih razvojnih problemov v občini.

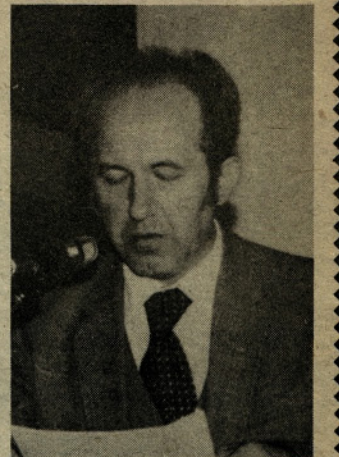
Na področju uresničevanja gospodarske stabilizacije in poglobljanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov so bili, kljub gospodarsko zaostrenim razmeram, doseženi dobri rezultati. Ob tem pa moramo upoštevati tudi motnje v proizvodnji zaradi pomanjkanja surovin, čeprav to ni vplivalo na doseganje planskih ciljev v pogledu ustvarjenega dohodka in sredstev za razširjeno reprodukcijo. Ob podatku, da je bila dosežena 41% rast celotnega prihoda, pa je potrebno poudariti, da je bila dosežena ob 40% povišanju cen proizvajalcev. Pozitivno pa je, da so se povečala sredstva za razširitev materialne osnove, akumulacije, da sta se povečali rentabilnost in ekonomičnost. Pomembno pa je, da se je izredno povečal izvoz, saj smo izvozili kar za 1.1 milijardo dinarjev, kar pomeni 157% stopnjo pokrivanja izvoza z uvozom. Pokazalci ekonomske rasti kažejo, da se je položaj občine Žalec v regiji bistveno popravil in tako zavzemamo eno vodilnih mest v regiji. Za dobrimi gospodarskimi rezultati pa se skriva vrsta notranjih problemov objektivnega in tudi subjektivnega značaja. Do teh so sicer komunisti bili kritični, vendar premalo odločni in akcijsko učinkoviti pri njihovem razreševanju.

Ti problemi so nam znani že dalj časa, znani so tudi v konkretnih sredinah, sprejem pa ni tudi zaradi kadrovskega problema. Da je žalsko gospodarstvo še vse preveč razdrobljeno, kaže tudi slabo poslovno tehnično in dohodkovno povezovanje. Zato bosta konferenca kot tudi komitej posvečala vso pozornost v letu 1981 tem problemom.

Materialna osnova združenega dela se je v preteklem letu okrepila, vse prepočasni pa se krepki odločujoč položaj delavcev v njem, zlasti pri delitvi ustvarjenega dohodka. V nekaterih sredinah se kažejo slabo razviti samoupravni odnosi (omejena je bila tovarna krmil v Žalcu).

Prizadevanja komunistov pri utrjevanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja, še posebej pa delegatskega sistema, niso bila v celoti uspešna. Pomanjkljivosti in napake so že dalj časa znane, vendar se premalo učinkovito in odgovorno odpravljajo. Vse preveč gre samo za ugotavljanje napak in problemov, ob tem

pa se vse premalo kritično ocenjuje lastna odgovornost komunistov v delegatskem sistemu. Čas priprav na skupščinske volitve pa daje možnosti za spreminjanje stanja, še zlasti na kadrovskega področja.

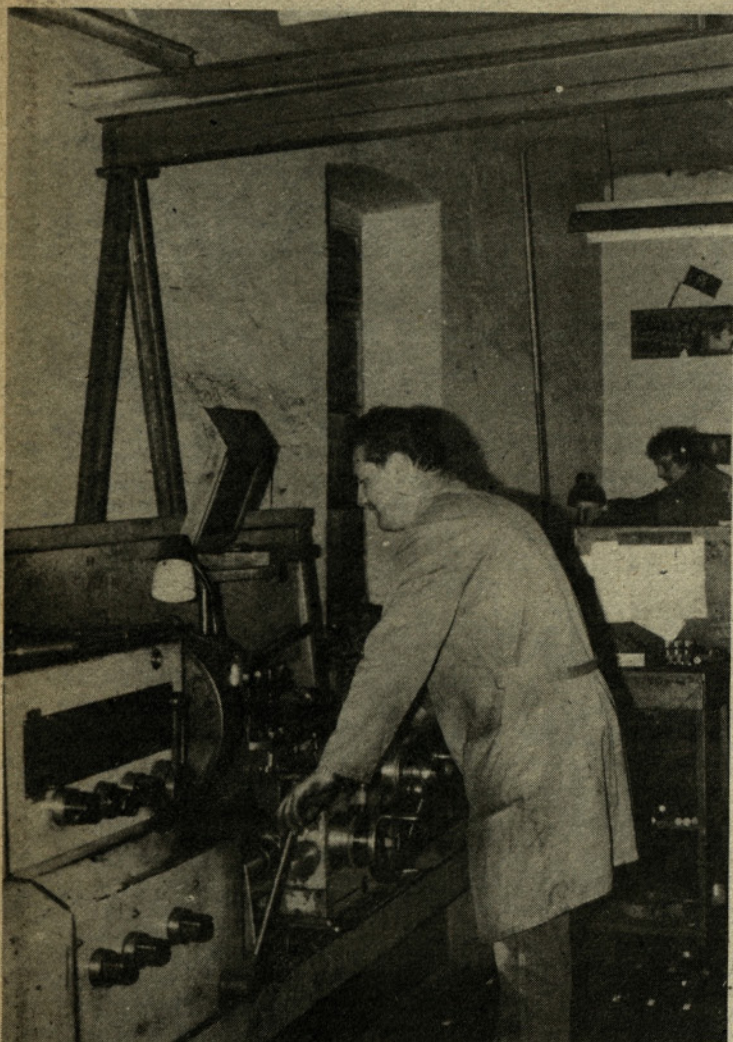
Franc Jelen

Sekretar občinskega komiteja je še posebej kritično ocenil delo družbenopolitičnega zbora, s katerim nikakor ne moremo biti zadovoljni. Zato je podprl vsebinsko misli o predsedstvu OK SZDL kot bazi za delovanje družbenopolitičnega zbora, najnost do statutarne opredelitve pristojnosti zbora in nenazadnje opredelitve odgovornosti družbenopolitičnih organizacij.

Na področju krepitevi in podružbljanja SLO in DS so bili doseženi pomembni uspehi, še zlasti v usposabljanju za hitrejšo izvajanje mobilizacije ljudi in materialnih sredstev. Slabosti pa se še vedno kažejo v premajhni konkretizaciji nalog za vodenje obrambne vojne. Ocene politično varnostnih razmer v posameznih okoliših niso dovolj ažurne. V njih niso zajeta aktualna vprašanja oteženih gospodarskih in socialnih razmer v zadnjem času. Brez ocene stanja pa je nemogoče opredeliti konkretne naloge in izpostaviti nosilce za izvajanje nalog. Tudi v letošnjem letu se zaradi zaostrenih gospodarskih gibanj širijo in poglobljajo socialni problemi, katerim ZK ravno v tem času posveča še posebno pozornost.

Zveza komunistov v občini se je v preteklem letu okrepila številčno (147 novih članov) in tudi organizacijsko. Večja konkretnost in javnost v delu organizacij, njena idejna in akcijska učinkovitost je okrepila ugoden in zaupanje v ZK. Ob tem pa je treba opozoriti tudi na neaktivnost in neodgovoren odnos tistih komunistov, ki menijo, da je dovolj biti član in plačati članarino. Komunisti so premalo aktivni zlasti v krajevni skupnosti, kjer bi morali skupaj z občani vlagati veliko več naporov pri reševanju vsakodnevnih problemov in potreb.

Kljub mnogim objektivno kritičnim pripombam v oceni je Zveza komunistov v občini bolje organizirana in tudi usposobljena za obvladovanje aktualnih družbenih razmer. To pa hkrati pomeni, da ni razloga za pesimizem, posebej zato ne, „ker smo in bomo dokazovali pripadnost samoupravnim družbi – tej veliki zapuščini našega pokojnega predsednika tovariša TITA,“ je na koncu dejal sekretar Občinske konference ZKS Žalec – Franc Jelen.

Delavec v Ferralitu za strojem

Praznik Ferralita

V tem mesecu slavi Ferralit Žalec svoj praznik in sicer 101. obletnico obstoja. Ob tej priložnosti se bo v tej delovni organizaciji zvrstilo vrsto prireditev, na osrednji prireditvi pa bodo najboljšim delavcem podelili priznanja, razglasili bodo najboljše učence v gospodarstvu, inovatorjem pa bodo podelili tudi priznanja. Praznik pa bodo posvetili tudi svojim jubilejom, ki so v tej delovni organizaciji zaposleni več kot deset, dvajset in trideset let. Letos je takšnih jubilejantov kar sedem. Ob praznovanju pa bo izšla tudi praznična številka njihovega glasila FERRALIT DANES.

I. J.

Učenci v SIP se usposabljaajo na sodobnih strojih za nove naloge.

SIP Šempeter

Mladi kadri za novo tovarno kmetijskih strojev

Izgradnja nove SIP-ove tovarne kmetijskih strojev v Šempetru, uspešno napreduje. Z montažo strojev v novi lakirnici že končujemo, pa tudi drugih strojev je že veliko v novih prostorih. Zanimivo je, da na teh strojih v glavnem že teče proizvodnja. Demontaža strojev v starih prostorih in montaža v novih halah teče nemoteno, ne da bi pri tem nastajali zastoji v proizvodnji.

Pohvalno je tudi, da v SIP-u posvečajo veliko skrb izobraževanju mladih kadrov, saj vidijo v tem najboljšo pot za zagotavljanje kadrovske potrebe. Tako se trenutno usposablja 118 učencev. Prostor, v katerih delajo, imajo več strojev, kot jih je imel SIP pred 10 leti v celoti. Tak dober posluš za kadre se jim že vrsto let nazaj obrestuje v proizvodnji.

Kar zadeva gradbena dela ni opaziti podražitev, precej več, kot so sprva računali, pa je bilo treba odšteti za strojni park, stroški pa se povečujejo tudi na račun nekaterih sicer potrebnih stranskih objektov. Hkrati z izgradnjo nove tovarne urejujejo tudi okolje, tako, da bo celotni kompleks dobil urejeno podobo sodobne industrije. Zaradi dražje mehanizacije in omenjenih stroškov bo naložba stala 400 in ne 300 milijonov dinarjev, kot so zapisali v predračunskih napovedih.

SIP Šempeter je v lanskem letu povečal proizvodnjo za 12 odstotkov, letos pa računajo na 20 odstotno povečanje. Izdelali bodo 5000 več strojev in to predvsem koruznih in silažnih kombajnov in rotacijskih traktorskih kosilnic, ki so še vedno zelo iskane na tržišču.

Prvi koraki v stabilizacijski bitki

Ko ocenjujemo naše gospodarjenje v preteklem letu, ugotavljamo, da smo razmeroma zelo ugodne rezultate poslovanja dosegli v pogojih velikih in pomembnih sprememb v sistemu ustvarjanja in delitve dohodka, izvoza in uvoza, pogojev investiranja, politike osebnih dohodkov in ne nazadnje tudi zaradi višjih cen.

Vsa ta dejstva otežujejo pravilno oceno rezultatov v letu 1980, saj že na prvi pogled bistveno spremenjena slika uspešnosti našega gospodarjenja v letu 1980 nasproti 1979. letu sili k previdni presoji in oceni ekonomskih dosežkov. To je še posebej pomembno pri določanju pravih izhodišč srednjeročnega programa.

Naša prizadevanja v minulem letu so bila usmerjena k skupnemu cilju stabilnejšega gospodarjenja (produktivnost dela, racionalnejša delitev dohodka, zmanjševanje stroškov proizvodnje, povečan izvoz itd.).

Vendar je dejstvo, da smo kljub visoki rasti cen in v težkih pogojih zagotavljanja surovin in repromateriala, dosegli dobre rezultate, zlasti še v ustvarjanju in razporejanju dohodka, pri izvozu, pri rasti sredstev za razširjeno reprodukcijo, povečanju rentabilnosti, umirjenjšemu zaposlovanju in ob nespremenjeni ekonomičnosti.

Lahko bi rekli, da je uspešno poslovanje z vsemi ugodnimi kazalci dobra osnova za oceno gospodarjenja v letu 1980 in zavzetega uresničevanja stabilizacijskih nalog v pretežnem delu združenega dela.

Ugodna rast posameznih panog kaže, da stopamo v novo srednjeročno obdobje s tendenco dinamičnega razvoja industrije, trgovine in kar je zlasti pomembno – kmetijstva. Vse kaže, da dosežki v kmetijstvu niso kratkoročni, marveč nosijo v sebi vse pogoje za srednje in dolgoročno obdobje.

Ugodni rezultati poslovanja v minulem letu so solidna osnova za pospešen razvoj industrije, kmetijstva in trgovine, kar predstavlja optimalno varianto možnega bodočega razvoja, ki bo slonel na osnovnih nalogah in strukturnih spremembah znotraj omenjenih panog (v industriji – rast strojogradnje, kovinske, kemične in tekstilne industrije; v kmetijstvu – višja stopnja predelave, proizvodnja

hrane in hmelja), v trgovini pa čim večji izkoristek izredne prometne lege in obstoječe prodajne kapacitete v občini.

Pri aktivnostih v letu 1980 je treba pravilno ovrednotiti močna prizadevanja večjega dela združenega dela v smeri večje intenzifikacije in racionalizacije proizvodnje. Ta projekt smo začeli izvajati po skupno zastavljeni akciji že koncem leta 1979 in danes ugotavljamo pozitivne premike na vseh področjih dela. Ob tesnem sodelovanju z Zavodom za produktivnost dela ostaja ta aktivnost ena temeljnih nalog v našem gospodarstvu do leta 1985.

Vso pozornost smo v letu 1980 posvečali tudi investicijski politiki. S posebno analizo smo ugotovili osnovne značilnosti naših naložb, kar je zagotovilo njihovo smotnost in pravilno naravnost.

Področje združevanja dela in sredstev bo imel v naši praksi še naprej osnovni poudarek. Že ob prehodu v leto 1981 smo uspeli opraviti pomembno nalogo glede združevanja sredstev za izgradnjo regijske mlekarnice in tako sklenili eno najpomembnejših investicij na področju preskrbe z osnovnimi prehranbenimi proizvodi v celjski regiji.

Načrt prioritarnih investicij v letih 1981 – 85 nas zavezuje, da se bomo lotili vseh pomembnejših objektov, ki jih sicer že nekaj let prenašamo iz resolucije v resolucijo (Juteks, Ferralit, KIL, Montana in kmetijstvo), in to na osnovi združevanja sredstev predvsem združenega dela v naši občini.

Pri tem bo osnovni cilj doseči višjo produktivnost dela, saj je to prvi pogoj za večji izvoz. Izkušnje kažejo, da dajejo zelo dobre rezultate tudi dobro usmerjena manjša investicijska vlaganja. V letu 1980 smo v naši občini ustvarili 1,1 milijarde dinarjev izvoza ob relativno manjšem uvozu, ki je znašal 699 milijonov dinarjev, kar je vsekakor ugodno razmerje. Res pa je, da ti sicer razveseljivi rezultati še ne pomenijo optimalnih izvoznih možnosti našega gospodarstva. Zato v naslednjih letih načrtujemo realni večji izvoz.

Na rob bi zapisali, da so doseženi rezultati v preteklem letu ohrabrujoči. So prvi korak naše stabilizacijske bitke, ki vsekakor ne bo lahka.

DELEGATSKI ODNOSI

4000 delegatov v naši občini

Komunisti v Žalcu so kritično ocenili uresničevanje delegatskega sistema v občini. O tem je na problemski volilni konferenci poročala Ivanka Kragl.

Drugo obdobje delovanja delegatskih skupščin se izteka in lahko ugotovimo, da se je delegatski sistem v naši občini uspešno uveljavil in da so delovni ljudje in občani preko delegatskega sistema podružbili več področij svojega dela in ustvarjanja kot v prvih letih uveljavljanja novih družbenih odnosov.

O vseh življenjsko pomembnih vprašanih dela in življenja v občini danes odloča v imenu delovnih ljudi in občanov 4000 delegatov, kar omogoča večjo neposrednost pri odločanju in zračnost z družbeno bazo.

Od leta 1974, ko so se šele začeli oblikovati delegatski odnosi, smo se v naši občini trudili, da bi omogočili realne pogoje za razvoj resnično samoupravne občine. Seveda pa v praksi ostaja še mnogo težav in nerešenih problemov. Značilno za drugo mandatno dobo je, da so se pojavili problemi, ki jih v prvih štirih letih ni bilo. Med težavami velja omeniti, da je na sejah zborov ter na sejah vodij delegacij slabša udeležba, da delegatska šola ni popolno zaživel, ker je delegati niso obiskovali. Še toliko bolj nenavadno je zato, ker je pretežna večina delegatov sorazmerno mladih, ki še nimajo dovolj izkušenj za opravljanje tako pomembne družbenopolitične funkcije in bi bilo prav, da se za to delo usposobijo. Tudi v občini niso zadovoljni z delom delegatov v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti, še posebej ne zato, ker delovni ljudje in ob-

čani ravno tu uresničujejo svoje številne življenjske interese. Njihovi programi so premalo usklajeni, ne upoštevajo temeljnih družbenih interesov in marsikdaj gledajo le na svoj ozek interes. Ker delegati SIS premalo poznajo temeljne elemente planov svoje sredine, kakor tudi potrebe širše družbene skupnosti, je njihova delegatska funkcija pri usklajevanju lastnih načrtov z drugimi

Ivanka Kragl

gospodarskimi in političnimi dejavniki v občini omejena in neučinkovita. Ker so velikokrat nesklepčni, posebno še pri interesnih skupnostih s področja materialne baze, o številnih vprašanih razpravljajo in celo odločajo izvršilni organi, kar nikakor ni v skladu s temeljnimi načeli delegatskega sistema.

Čeprav so postavljeni trdni in v glavnem učinkoviti temelji za utrditev delegatskega sistema na vseh področjih dela in življenja delovnih ljudi in občanov, je do poteka mandatne dobe potrebno še naprej dograjevati in usmerjati vsebinske metode dela delegacij, ki morajo zagotoviti novo, višjo in kvalitetnejšo raven delovanja tega sistema ter pritegniti delegate k učinkovitejšemu sodelovanju, saj opažamo, da aktivnost ob izteku mandatne dobe vidno upada.

VIOLETA V. EINSPIELER

MIK Prebold

TOZD Konfekcija v novih prostorih...

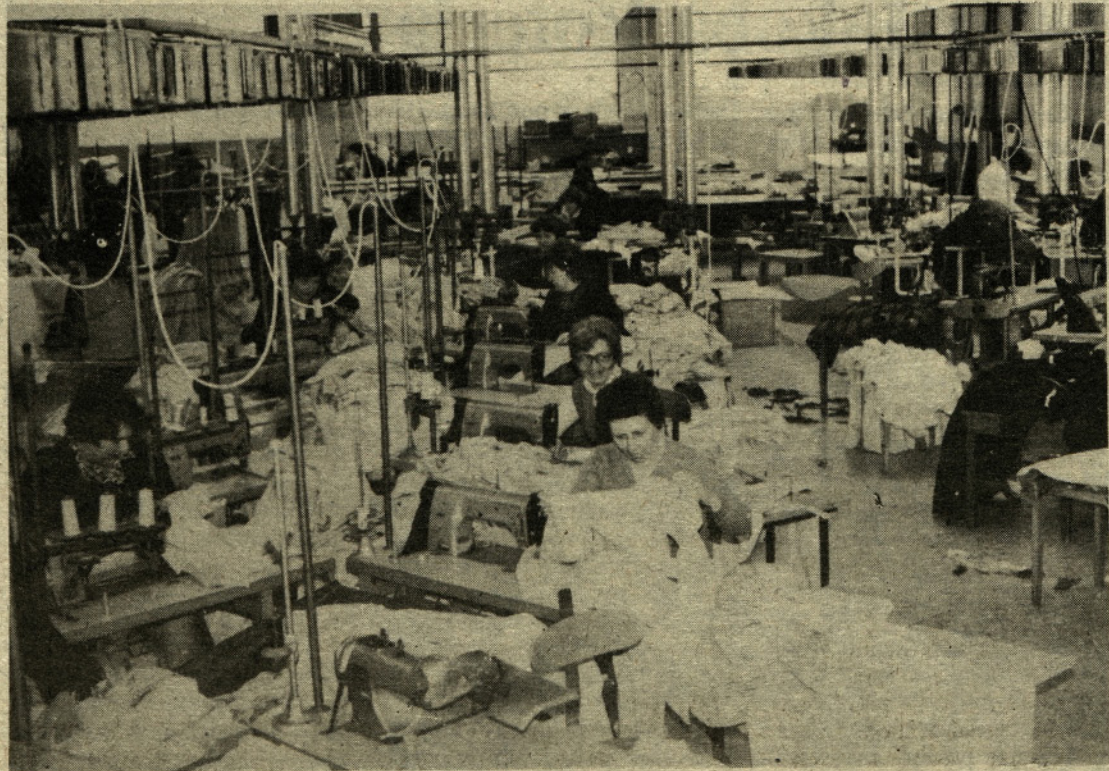
V prvomajskih dneh bodo v MIK Prebold odprli nove pro-

store TOZD Konfekcije. Nova hala, meri 760 m², je za kolektiv velika pridobitev ne le zato, ker so se delavkam vsestransko izboljšali delovni pogoji, marveč tudi zaradi organizacije dela in višje delovne storilnosti.

Poprej se je proizvodnja odvijala razdrobljeno, veliko je bilo prenašanja blaga in konfekcije iz prostora v prostor, kar je dražilo proizvodni proces, pa tudi zaviralo višjo storilnost. V novi hali so namestili linijo za likanje z novimi stroji, ki omogočajo višjo storilnost.

Hkrati s preselitvijo v novo halo so izvedli potrebne organizacijske izboljšave. Poskrbeli so tudi za garderobe in nove, sodobno opremljene sanitarije.

Letni proizvodni plan, TOZD Konfekcija znaša 240 tisoč ženskih kril in ženskih hlač, od tega 200 tisoč kril. 120 zaposlenih letno ustvari 110 milijonov dinarjev bruto produkta. V izvoz so vključeni posredno, sprejemajo pa tudi naročila inozemskih partnerjev.

Pogled na nove prostore TOZD Konfekcija MIK Prebold.

Kako smo včasih praznovali 1. maj na Mrzlici

Prvi maj je bil že od nekdaj zapisan v srcih naših delavcev in kmetov kot mednarodni praznik dela. Tudi v Savinjski dolini smo ga praznovali. Starejši ljudje se živo spominjajo množičnih prvomajskih praznovanj in sre-

delili. Že takrat so imela srečanja politično obeležje. Veliko smo govorili o revolucionarnih pridobitvah v Sovjetski zvezi. Nekateri so bili kot vojaki v Rusiji in so na široko pripovedovali, kaj vse so doživeli.

Vse bolj množična srečanja delavcev in kmetov na Mrzlici niso bila zaželena pri takratnih protiljudskih režimih. Na Mrzlico so vse pogosteje prihajali žandarji in pazili, kaj se dogaja, večkrat so tičali v zasedah in vohljali.

ra ni uspela. Sledile so hišne preiskave, tu in tam so tudi koga zaprli.

Rudi se spominja, kako sta leta 1938 s prijateljem Zupanec-starejšim v Zabukovici pripravljala prvomajski kres. Nista vedela, da sta v zasedi dva žandarja, ki jo opazujeta. Ko sta hotela na predvečer 1. maja kres zanetiti, sta se žandarja pogrnala proti njima, da bi ju aretirala. Rudi jima je pobegnil, Zupanec pa so prijeli. Moral je povedati, kdo je bil z njim in zvečer so se vsi ustavili pri Čilenšku.

„Res je, da sva hotela zanetiti kres, vendar to ni nič takega. Mi delavci s tem praznujemo naš delavski praznik,“ je rekel Rudi žandarjema. Pa ni nič pomagalo, oba sta morala na srezko načelstvo, kjer so ju obdolžili, da sta pripravila kres za Hitlerjev rojstni dan. Zaman sta dopovedovala, da sta delavca, ki se borita proti fašizmu in sta kres pripravila v počastitev prvega maja, mednarodnega delavskega praznika, niso jima hoteli verjeti. Pogojno so ju kaznovali. Kakšna ironija!

Rudi se je spomnil še enega dogodka, pravzaprav jih je bilo več:

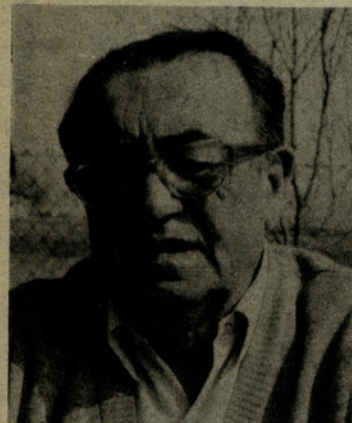
„Bil je čas, ko je Hitler že zasedel Avstrijo, to je pred drugo svetovno vojno. Udeleženci prvomajske proslave na Mrzlici smo opazili, da so se med delavce pomešali tudi kulturbundovci. Ni jih bilo težko prepoznati, saj so bili v štajerskih nošah, oblačilih s kričeče belimi nogavicami.

Tega pa ne, smo rekli in jim s črnolom polili bele nogavice. Prišlo je tudi do fizičnega obračunavanja in tako smo jim pokazali, kaj delavci mislimo o fašizmu.

Delavci so organizirali prvomajsko srečanje tudi prvo leto okupacije, to je 1941. leta. Na Mrzlici se je zbralo kakšnih tritisoč ljudi. Tudi takrat smo se spoprijeli s kulturbundovci in Petra Šprajca so pozneje aretirali, ker je javno kritiziral fašizem. Izdali sta ga dve vohljački, vendar mu niso mogli dokazati, kaj je govoril in so ga takrat izpustili.

Na prvomajskih praznovanjih pred zadnjo vojno so sodelovali razni ansambli in zbori. Na sliki: tamburaški zbor pod vodstvom Albina Vipotnika – Strgarja

Rudi Čilenšek

čanj na Mrzlici. Ta srečanja na Mrzlici so v letih pred bližajočo se drugo svetovno vojno dobivala vse bolj organiziran značaj, saj so jih vodili predvojni komunisti – delavci. Bile so to spontane manifestacije proti porajajočemu se fašizmu.

Prisluhnimo, kako se teh dogodkov spominja eden od udeležencev in organizatorjev Rudi Čilenšek:

„Na Mrzlico so nekoč v času Avstroogrške hodili takratni imenitniki, bogataši oziroma lovci. Imeli so manjšo kočjo, postojanko, v kateri so se dobivali.

Kasneje pa je Mrzlica postala priljubljena točka delavcev, rudarjev iz Zasavskih revirjev in drugih, ki so radi prihajali sem gor. Ker smo imeli rudnik tudi v Zabukovici, je prišlo do povezovanja rudarjev. Sprva so se strokovno povezovali in sestajali ter pretresali ekonomski položaj rudarjev.

V poznejših letih pa so postajali pohodi in srečanja delavcev vse bolj množični. Največ ljudi je prihajalo na Mrzlico ob prvem maju in to iz Trbovelj, Hrastnika, Zagorja, pa tudi z naše strani – Zabukovice, Liboj in drugih krajev naše doline.

Ker so prihajale tudi godbe na pihala, tamburaši, pevski zbori in druge skupine, so vsi ti tudi nastopali. To sprva niso bile organizirane prireditve, ampak sproščeno nastopanje, ki pa je doseglo svoj namen, saj je zblíževalo ljudi – delavce in kmete.

Vsak udeleženec je prinesel malico, nekateri tudi pijačo in ko so udeleženci posedli po trati, so si vse, kar so prinesli, po-

RDEČE ZASTAVE IN RUTE NA PALICAH...

Množična prvomajska in druga srečanja na Mrzlici so vse bolj povezovala delavske množice, bile so manifestacije organiziranega značaja. Ženske – delavke in kmetice, pa tudi otroci – so si privezale rdeče rute, bile so tudi rdeče zastave. Ko so se ljudje vračali v dolino, so šli v dolgi povorki. Nekoč so ženske svoje rdeče rute izobesile na palice in tako korakale, a so jih prestregli žandarji. „Zakaj rute na palicah?“ so jih pobarali. One pa nazaj: dež nam jih je zmočil, pa jih sušimo, kar seveda ni bilo res.

Bilo je več primerov, da so žandarji skušali razbiti to ali ono skupino, vendar jim name-

Z množičnega praznovanja 1. maja na Mrzlici (okoli leta 1938)

Bogato življenje Jakoba Roterja

Umril je Jakob Roter, eden najstarejših krajanov na širšem območju Petrov. Dočakal je častljivo starost – 97 let. Življenje Jakoba Roterja ni bilo posuto z rožicami, saj je moral že s 14 leti na delo.

Že kot otrok se je zaljubil v glasbo in petje in tej ljudski umetnosti je ostal zvest do konca življenja. Pol stoletja je delal v libojski keramični industriji in se tam tudi upokojil.

Roter je bil ljudski glasbenik in pevec. Kot samouk se je naučil igrati na enajst različnih glasbil. Že zelo zgodaj se je vključil v društveno življenje in tu se je kmalu razvil in izpopolnil v odličnega zborovodjo in glasbenega učitelja. Vodil je tamburaške zборе in druge ansamble, pa pevske zборе in to delo ga je povsem prevzelo.

Roter je ostal zvest svojemu poslanstvu tudi tedaj, ko so ga zaradi delovanja v Svobodi pahnili na cesto. Bil je celih sedem let brezposeln in takrat je družino preživljala njegova, sedaj že pokojna, žena s šiviljsko

obrtnjo. Šivala je noč in dan, da je bil kruh na mizi in je življenje teklo brez večjega pomanjkanja.

Zanimivo je, da je Jakob Roter v teh letih vodil največ ansamblov in drugih zborov.

Ker so imeli vaje največkrat zvečer in ponoči, je bil veliko zdoma, vendar se ni ustrašil poti in naporov. Tudi ni spraševal po plačilu, saj je deloval z ljubeznijo do lepe ljudske glasbe in petja.

Ljudje so ga cenili zaradi njegovega plemenitega značaja in neutrudnega dela in mož je med drugim prejel tudi zlato Gallusovo odličje. Jakob se je iskreno veselil vsakega uspeha, živel je s svojimi ansambli in zbori. Bil je dober učitelj skozi več rodov, zato nam je vsem huho, ker ga ni več med nami.

Tale posnetek, ki nam ga je dal njegov sin Rado, kaže še mladega Jakoba Roterja (v sredini) s predvojnimi taburaškimi zborom v Libojah.

Tk. A.

Mrzlica – simbol revolucije...

Predvojnja praznovanja delavskega praznika 1. maja so globoko vtisnjena v spominu udeležencev. Fanika Raček – Vipotnikova iz Latkove vasi se živo spominja teh dogodkov, saj je kot hči delavskih staršev in revolucionarne družine bila vsekozi vpeta v akcije komunistov in skojcev v njenem kraju in Savinjski dolini.

„Prvi maj je bil resnično delavski praznik. Delodajalci niso dovoljevali praznovanja in so nas že nekaj dni poprej opozarjali in grozili s kaznjajo, če ne bomo prišli na delo. Vendar to ni zavrlo odločnih rudarjev, da bomo odšli na Mrzlico, tako kot se je to dogajalo tudi prejšnja leta.

Pred odhodom na Mrzlico sva z bratom igrala poskočne viže pred hišo. Prišli so žandarji in nama prepovedali igrati. Ker je bil že čas odhoda, naju to ni preveč prizadelo. Potlej smo jo v skupini veselo mahnili proti našemu cilju. Na križišču pod Mrzlico, kjer smo se nameravali združiti s skupino iz Griž in Migojnic, sta že čakala žandarja. Hotela sta vedeti, kam so namenjeni. Ko smo rekli, da gremo na Mrzlico praznovati prvi maj, sta izjavila, da je prepovedano hoditi v skupinah. Razšli smo se, a se kmalu spet združili in nadaljevali pot proti vrhu. Zgoraj je že igrala godba iz Trbovelj in naša srca so začela hitreje utripati. „Delavski pozdrav“, ki ga je igrala godba je odmeval daleč naokrog in budil v srcih številnih udeležencev revolucionarno zavest. Zgoraj je bilo že veliko ljudi. Mahali smo si z rdečimi rutami in robci in se veselili snidenja. Dan je bil zelo lep in veselega razpoloženja

nam nista mogla pokvariti orožnika, ki sta sedela na vzpetini in budno spremljala vse, kar se je dogajalo.

Tega dne so se srečali na Mrzlici delavci in kmetje – rudarji iz revirjev in drugi zavedni Slovenci. Med nami so se znašli tudi posamezni kulturbundovci in se razkazovali v belih dokolenkah. Enega smo si izposodili tako, da smo mu dekleta potegnile nogavice z nog. Osrmočen se je izgubil, od koder je prišel, mi pa smo se smejali. Orožnika se nista vmešala.

Razpoloženje se je stopnjevalo, igrali smo, peli in plesali. Vmes so igrali tudi godbe in peli pevski zbori – med njimi tudi zabukovski zbor „Vzajemnost“. Ob pevcih so se zgrnili številni udeleženci, med njimi tudi Slavko Šlander in drugi prebolski revolucionarji. Šlander je rekel, da lahko zapojejo to pesem v ruščini in potlej se je res razlegla pesem v ruskem jeziku – komunisti so se ga naučili v zaporih Sremske Mitrovice.

Množica se je še tesneje zgrnila okrog pevcev, kar je pritegnilo orožnika. Ko sta zaslišala, da pojejo v ruskem jeziku, sta zahtevala, da nehajo, vendar se pevci niso zmenili za njuno zahtevo. Eden od orožnikov je zagrabil Slavka Šlandra za rame, ta pa je pel naprej. Takrat je množica obkolila pevce in orožnika in začela so se revolucionarna gesla: „Dol z zatiralci, dol s teroristi. Hočemo svobodo, kruh!“ Orožnika sta se zbla razjarjene množice in jo popihala. To je bila za vse nas udeležence praznovanja velika zmaga in praznovanje je postalo še bolj slovesno in sproščeno...

D. NARAGLAV

Štafeta mladosti v Žalcu

Odbor, ki vodi priprave za izvedbo štafete mladosti ter praznovanje meseca mladosti, je izdelal časovnico poti zvezne in lokalnih štafet.

Mladinci občine Žalec bodo sprejeli štafeto mladosti v nedeljo, 26. aprila 1981 ob 15.50 uri, od mladincev občine Mozirje v Letušu. V času dobre ure in pol, kolikor ga imamo na razpolago za pot zvezne štafete mladosti v naši občini, bo obiskala Letuš, Polzelo, Šempeter, prispela ob 16.22 uri v Žalec – kjer bo osrednja občinska proslava, od tod pa bo nadaljevala pot proti Vrbju, Grižam, Preboldu ter jo bomo ob 17.30 uri predali na Vrheh mladincem iz OK ZSMS Trbovlje.

Prav tako bo 24. aprila 1981 prva lokalna štafeta mladosti obiskala Vinsko goro ob 8.45. uri, Ponikvo, Veliko Pirešico, Galicijo, Liboje in Petrovče ob 11.30 uri.

Druga štafeta pa bo na svoji poti obiskala Vransko ob 8.45. uri, Tabor, Gomilsko, Trnovo in Braslovče ob 10.45 uri, nato bo v soboto, 25. aprila 1981, nadaljevala pot po partizanskih Dobrovljah.

Mladi iz Petrovč in Braslovč prineso lokalni štafetni palici v nedeljo, 26. aprila 1981, na prireditveni prostor pred hotel Golding Rubin v Žalec ob 16.00 uri na osrednjo občinsko proslavo.

I. TERGLAV

Partizanski materi so obdelali hmeljišče

Ko pridejo leta in človek ni več prožen za delo, potrebuje pomoč. To še zlasti velja za ostarele kmete – borce NOV. Nekateri so ostali sami na zemlji, od katere živijo, a je ne morejo več obdelovati tako, kot nekoč, ko so bili mlajši in pri močeh.

V našem reportažnem zapisu omenjamo primer zglede pomoči mladih zadrušnikov in ostale mladine v Letušu, ki so pred dnevi 75 letni Jožefi Uratnikovi, partizanski materi, obdelali hmeljišče. Delovno akcijo je uspešno speljal letuški aktiv mladih zadrušnikov ob pomoči mladinske organizacije, skratka, mladi si za to svojo humano akcijo zaslužijo vse priznanje.

Ko smo pred dnevi obiskali Uratnikovo mater na njenem domu, je imela v hiši popisovalko, zato nas sprva ni razumela, po kaj smo prišli. „Mati, hmeljišče bi vam obdelali, če vam je prav,“ ji je rekel Jože Bizjak, predsednik aktiva mladih zadrušnikov. Nejeverno ga je pogledala, s komolcem dregnila najbližjega gosta in dejala: „Stara sem že in za takšne šale mi ni več, da boste vedeli...“ Kar precej časa je trajalo, da smo ženico prepričali o naših resnih nameni in da tudi nam ni za „hec“, kot je mislila. Ni ji šlo v glavo, da bi kdo kar takole prišel delat in še plačila ne bi zahteval.

„No, če je tako, pa pridite, vesela vas bom, vse lepo plačala, pa malico bom pripravila in

pijača bo tudi.“ In smo šli. „Sedaj je vrsta na tebi, Jože, da boš spravljal skupaj mlade in bo akcija uspela,“ smo rekli mlademu Bizjaku. On pa nazaj: „Ne skrbite, vse bo v redu, čeprav imajo kmetje v teh dneh največ dela. Če nas bo več, bo možno hmeljišče obrezati v enem popoldnevu.“ Pred tem si je že ogledal hmeljišče in izračunal, da bo tistih 4000 sadik možno obdelati do noči in da bo to pravišnja akcija za mlade.

Dogovorili smo se, da bodo mladi prišli delat naslednji četrtek.

MLADI SO DRŽALI BESEDO...

Minuli četrtek je stekla akcija. Ob hmeljišču Uratnikove matere se je najprej prikazal Bizjakov Jože s traktorjem in strojem za rez hmelja. Prihajali so še drugi, sami krepki fantje in dekleta in Jože Rančigaj je bil tudi med njimi. Kmetijski inženir je, mentor mladim zadrušnikom, zato je menil, da pri takšni akciji ne sme manjkati.

Čez travnik je pridobila Uratnikova mati, zavila roke in dejala vsa srečna: „Aha, tu so, niso se hecali. Prav. Fantje in dekleta pa so se postavili pred Jožeta in Toneta, ki sta obrazložila, kako bo delo steklo in razdelila naloge. Potlej je Jože s plugom, ki ga je po njivi vlekla traktor, odrival zemljo od hmeljskih sadik, Fanika, Irena, Verica, Vida, Darja, Marko,

Ladi. Peter in drugi pa so prišli za motike in se porazdelili v vrste. Kot kmečki sinovi in hčere so se spoznali na delo, ki je steklo kot namazano.

Jože je potlej k traktorju pripeljal stroj za obrezovanje hmelja, nekateri pa so sadike tudi ročno obrezovali, skratka, akcija je stekla tako, kot so jo načrtovali mladi. Uratnikova mati se je smehljala, drobila po hmeljišču in mladim natakala sadjevec v kozarec. „Odšejajte se, potlej bo malica,“ jih je nagovarjala.

ZGODBA PARTIZANSKE ŽENICE

Bil je lep popoldan. Sonce je božalo cvetoče češnje v bližnjem sadovnjaku, kmetje so delali na polju. Ženica je izpraznila pletenko. Stala sva na robu hmeljišča in napletala pogovor. Uratnikova se je spomnila moža. Imel je veselje do grunta, a ga je prehitro pobralo. Omahnil je pri delu na njivi. „Nekaj časa smo ga vozili od zdravnikarja do zdravnikarja, zdravje se mu je izboljšalo, a ne za dolgo. In tako sem ostala sama s tremi hčerami. Odrasle so že in ena živi z možem pri meni.“

Ženica je zaljubljena v zemljo, rada bi jo obdelovala kot nekoč, a ne gre več. Če je človek star 75 let kot Uratnikova mati, ne gre, da bi se še ubadal s težjimi deli. Zemlja pa zahteva celega človeka. Še dobro, da ženica ni sama – ima hčere in vnuke.

Posvet pred delovno akcijo. Mentor, ing. Jože Rančigaj daje strokovne nasvete na hmeljišču.

K Uratnikovim so že leta 1942 začeli prihajati partizani. Sprva so prišli posamezniki, potlej v skupinah. Ni se zgodilo, da Uratnika ne bi sprejela borcev in aktivistov, pa tudi vedno se je našlo kaj za pod zob. Ko je pozneje postalo nevarnejše, so si partizani v hosti skopali bunker. „Nekaj časa sem jim kuhala in hrano smo jim nekako spravili do bunkerja. Z možem sva si rekla: potrebni so in borijo se proti Nemcem, pomagajva jim. In sva jim res, pa mi zato ni žal.“

Uratnikovi je dolga leta pomagala pri delu njena samska

sestra Pavla. Pridna je bila, pa je tudi ona onemogla in sedaj se zdravi v Topolščici.

Dan je iztekal, ko je bilo delo mladih na hmeljišču v glavnem opravljeno. Jože je postavil traktor na rob hmeljišča, fantje in dekleta so odložili motike in posedli po trati. Na belem prtu je vabila gora nerezanega mesa in zagozde svežega kruha so bile tako okusne, da smo vsi segli po jedi.

„Jejte in pijte, pridni ste bili, veliko ste mi postorili in ne vem, kako bi vam poplačala,“ je govorila Uratnikova mati in v kozarce nalivala pijačo.

Z mladim Rančigajem sva se pogovarjala o uspeli akciji. Dejal je, da rad sodeluje z mladimi v Letušu in da je aktiv mladih zadrušnikov med najboljšimi, saj so na nedavnem tekmovanju v Šmarju Letušani bili tretji, kar je uspeh. Mladina se redno sestaja in lepo je, da z aktivom mladih zadrušnikov sodeluje tudi ostala mladina.

Našo reportažo bi strnili z vabilom mladim, da tudi sami v svojem kraju organizirajo podobne akcije, ko gre za pomoč ostarelim kmetom.

LOJZE TRSTENJAK

Mladi so obrezovali hmelj s strojem, da je bilo delo hitreje opravljeno

Fantje in dekleta so bili pridni

Oskrbna Dobrovelj in področja Kale – Studenec s pitno vodo

V programu graditve vodovodnega omrežja v letu 1981 daje Komunalna interesna skupnost Žalec kar največji poudarek izgradnji vodovodov v hribovitih področjih občine (Dobrovelje, Kale, Studenec). V ta namen so že pripravljene načrti in izdelani izračuni stroškov. Velik interes prebivalcev se odraža v vsesplošni pripravljenosti sodelovanja pri izgradnji vodovodov, tako z denarnimi prispevki, kakor tudi z delom. Na posameznih področjih so že imenovani režijski odbori, ki so s pripravami za izgradnjo vodovodov že pričeli. Pripravljenost za sodelovanje je izrazila tudi mladina iz drugih krajev, ter pripadniki naše armade.

V letu 1981 programiramo delno izgradnjo vodovoda na Dobroveljah in na področju Kale – Studenec. Na

Dobroveljah bo z vodo oskrbljeno nekaj kmetij in Dom borcev, medtem ko bomo zagotovili na področju Kale – Studenec vodo naselju Kale in z izgradnjo skupnega črpališča omogočili nadaljevanje gradnje vodovoda v Sp. Ponikvo in Studenec.

Vedeti je treba, da izgradnja teh vodovodov zahteva znatna finančna sredstva in da je dana popolna garancija, da se z gradnjo vodovoda nadaljuje tudi naslednja leta in to tako dolgo, da bo slednja domačija preskrbljena s pitno vodo.

Zavedati se je potrebno, da je izgradnja vodovodov na teh hribovitih krajih občine Žalec dolg celotne naše skupnosti, saj so bili ti kraji zibelka našega partizanstva.

A. Z.

Občinska konferenca SZDL Žalec

Izvršni odbor

objavlja
prosta dela in naloge

NOVINARJA

občinskega glasila Savinjski občan

Za opravljanje navedenih prostih del in nalog želimo sprejeti delavca za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoko ali višjo šolo novinarske ali druge ustrezne smeri
- najmanj tri oziroma pet let delovnih izkušenj
- družbenopolitična aktivnost
- ustrezne moralno politične vrline

Kandidate vabimo, da vložijo pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in kratkim življenjepisom v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov:

Občinska konferenca SZDL Žalec, Izvršni odbor.

O izbiri bomo prijavljene kandidate obvestili v 15. dneh od dneva izbire.

Ukrepi za zaščito standarda in socialne varnosti delavcev in občanov

Izvršni svet Skupščine občine Žalec je na predlog IS Skupščine SR Slovenije obravnaval ukrepe za zaščito standarda in socialne varnosti občanov ter v zvezi s tem predlagal posameznim samoupravnim interesnim skupnostim, da čimprej temeljito proučijo socialno varnost najbolj ogroženih kategorij delavcev in občanov.

V zvezi s temi ukrepi Izvršni svet SO Žalec predlaga

– Občinski skupnosti otroškega varstva, da posebno skrb posveti tistemu delu letnega programa, ki se nanaša na zaščito socialne varnosti družin z otroki: otroški dodatki, prehrana socialno ogroženih otrok v vzgojno varstvenem zavodu, dodatno subvencioniranje vzgojnine za otroke v vzgojno varstvenem zavodu in varstvenih družinah

– Občinski skupnosti socialnega skrbstva, da poveča vse oblike socialnih pomoči, predvsem tistim upravičencem, katerim je družbena denarna pomoč edini vir preživljanja

– Občinski izobraževalni skupnosti, da zagotovi še več sredstev za subvencioniranje prehrane šoloobveznih otrok iz družin z najnižjimi dohodki

– Občinski zdravstveni skupnosti, da v celoti krije storitve zdravstvene oskrbe in nege v splošnih socialnih zavodih.

Po seji Izvršnega sveta skupščine občine Žalec se je sestala občinska skupnost socialnega varstva, ki združuje skupnosti socialnega skrbstva, otroškega varstva, pokojninsko invalidskega zavarovanja, samoupravne stanovanjske skupnosti in skupnosti za zaposlovanje. V celoti podprla prizadevanja posameznih skupnosti za izboljšanje položaja občanov. Sprejela je pobudo, da se povečajo družbene denarne pomoči s 1. 5. 1981 in pobudo Računskiškega izvršnega sveta o domaćini zaščiti družine, kar pomeni, da mora bodoči Center za socialno delo občine Žalec nastavi evidenco vseh družbeno denar h pomoči, raznih subvencij in oprostitvev, ki jih občani z najnižjimi prejemki uveljavljajo pri posameznih interesnih skupnostih in drugih institucijah. S tem bo ustvarjena evidenca o socialnem stanju posameznih družin, na podlagi katerih bodo izvršeni tudi določeni ukrepi za zaščito standarda in socialne varnosti teh družin.

ljubljska banka

Splošna banka Celje

Ob 27. aprilu – dnevnu OF
in 1. maju – prazniku dela

čestitamo občanom, varčevalcem in poslovnim partnerjem

Razbremeniti tekstilno delavko – mater

Hedvika Zupanc, članica kolektiva Tovarne nogavic Polzela, bo na zveznem kongresu samoupravljalcev zastopala tekstilne delavke naše občine. S Hedviko smo se pogovarjali o položaju tekstilnih delavcev, zlasti o delavkah materah in o njihovi aktivnosti v družbenem življenju:

„Lahko rečem, da so se delovni pogoji tekstilnih delavcev v naši občini izboljšali. Delovni proces teče večinoma v novih prostorih, ki so dovolj svetli in zračni, pa tudi tehnologija je sodobnejša. Kar zadeva žensko delovno silo, še vedno nismo povsem odpravili nočnega oziroma trizmesnega dela in to velja tudi za našo tovarno. V tretji izmeni se dela kakšnih 160 žensk. To so v glavnem starejše delavke, ki so se na tak delovni čas privadile in si niti ne želijo spremembe.“

„Kako je poskrbljeno za varstvo otrok tekstilnih delavk, ki so zaposlene?“

„Na Polzeli imamo urejene razmere, kar zadeva otroško varstvo. Delavci, ki imajo doma starše oziroma stare ljudi, rešujejo problem varstva kar doma. So pa tudi primeri, da sta oba zakonca zaposlena izmenko in sicer en dopoldne, drugi popoldne in tako je poskrbljeno za varstvo otrok.“

Na splošno pa bi rekla, da so žene še vedno preobremenjene s številnimi drobnimi opravili. Tu so otroci, pranje, kuha, pospravljanje stanovanja in še sto drugih tekočih del, za katere menimo, da sodijo med ženska dela. To seveda ni res. Če ima moški razumevanje, pomaga ženi.

Obremenitev bo tudi vzrok, da se žene ne udeležujejo v družbenem življenju v večjem številu. Vse do večera delajo, potlej pa

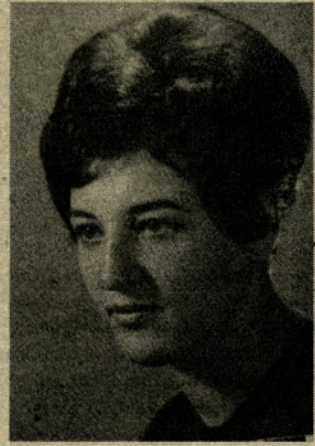
komaj čakajo, da ležejo in si odpočijejo.“

„Kako imajo tekstilni delavci urejene letne dopuste?“

V naši tovarni imamo kolektivni dopust v mesecu juliju. Na voljo imamo počitniški dom v Piranu in v Bohinju, poleg tega lahko vzamemo prikolice, skratka za letovanje je dobro poskrbljeno. Urejeno imamo tudi družbeno prehrano, kar velja tudi za ostale delovne organizacije tekstilne stroke v naši občini.

„V čem vidite največji problem, s katerim se ubada tekstilna industrija?“

„Če se omejim na naš kolektiv, bi rekla, da so to surovine. Imamo namreč v

glavnem uvoženo strojno mehanizacijo, park, ki zahteva surovine iz uvoza. Ker pa z nogavicami zalagamo v glavnem jugoslovansko tržišče, ne ustvarjamo deviz za uvoz surovin. Za zdaj sprti razrešujejo ta problem in upam, da bo to vprašanje zadovoljivo rešeno tudi v bodoče.“

„Boste razpravljali na kongresu?“

„Se še nisem odločila. V kolikor bom, bi rada govorila o surovinah, ki so potrebne za nemoteno proizvodnjo.“

L. T.

Učenke osmih razredov osnovne šole se usposabljaajo v strojepisju na tečaju Centra za usmerjeno izobraževanje Žalec.

Ali bomo uspeli?

Ustanovitev srednje šole pomeni za občino Žalec prav gotovo pomembno pridobitev. Po treh letih prizadevanj so se pokazali ugodni rezultati, CUI je dobil pravo mesto v sistemu izobraževanja. Kot enota Tehniškega šolskega centra Celje bo izobraževal kovinarje – strojnike. Šolo bomo tako približali učencem in to v stroki, ki je v naši občini močno zastopana. Če nam bo uspelo spremeniti miselnost, da je to le moški poklic in da za dekleta ni primeren, bomo obenem poskrbeli tudi za ženski del populacije. Izkušnje so pokazale, da so dekleta v nekaterih smereh kovinarske usmeritve celo uspešnejša od fantov in da dosegajo primerne rezultate. To bodo morali odigrati pomembno vlogo tudi poklicni svetovalci na osnovnih šolah.

V skrajšani program izobraževanja se bodo lahko vključili tudi učenci osnovne šole Ljuba Mikuš. Naša ustava namreč daje tudi tem učencem možnost nadaljevati izobraževanje, a so imeli do sedaj le malo odprtih poti.

Ob vsebinskih spremembah izobraževanja pa se pojavljajo tudi težave, ki so predvsem finančnega značaja. Ker je CUI podedoval skoraj prazno poslo-

pje stare osnovne šole, bodo potrebni veliki napor, ne samo posameznikov, ampak celotne družbene skupnosti v žalski občini, da bomo zagotovili pogoje za verifikacijo. Ali bomo uspeli? Moramo. Na to vprašanje ne more biti drugačnega odgovora.

V usmerjenem izobraževanju ne bo več pouka v klasičnih učilnicah s frontalno metodo; učenci se bodo usposabljali v specialnih kabinetih, ki jih zahtevajo vzgojno izobraževalni programi. Pridobiti si morajo široko znanje. Naša družba zahteva vsestransko izobraženega človeka, ki ni le ozko usmerjen. To pa je mogoče le v sodobnih učilnicah, s sodobnimi avdiovizuelnimi pripomočki in ob kvalitetni kadrovske zasedbi.

Dokler usmerjeno izobraževanje ne bo steklo, bo Centru potrebna pomoč, ki jo upravljeno tudi pričakuje. Če smo se odločili, da bomo imeli v Žalcu srednjo šolo, potem jo moramo tudi usposobiti. Ob pripravi na verifikacijo so pač potrebna tudi večja finančna sredstva.

Če nam bo uspelo prehoditi začetne težave, bomo lahko na Center ponosni in nikomur ne bo žal truda in naporov za njegov razvoj.

MARINKA MAROVT

Večja povezanost

Katera so temeljna vprašanja, s katerimi se srečujete na področju stanovanjsko-komunalne dejavnosti v vaši občini?

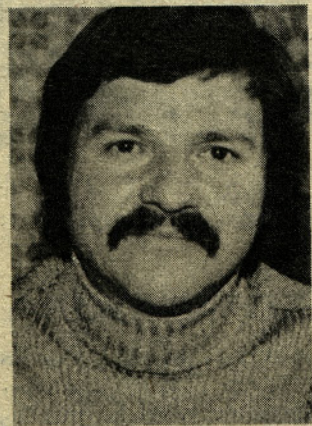
Za sedaj je osnovno vprašanje vezano na probleme znotraj organiziranosti stanovanjske dejavnosti v Žalcu. Kljub temu, da smo samoupravne akte uskladili z zakonom o združenem delu, je bil najmanj dodelan sistem, ki bi širše povezoval TOZD Komunalna in TOZD Montaža. Marsikdaj so prevladovali podjetniški interesi, katerih posledica je nekoordinirano in neusklajeno delo obeh temeljnih organizacij in s tem neučinkovitost dela.

Problem bi lahko rešili z drugačno vlogo delavne skupnosti skupnih služb, kar bi pomenilo, da bi bila ustanovljena skupna služba za oba TOZD-a, ki bi koordinirala delo. S tem bi bila povečana učinkovitost dela, povečalo bi se usklajeno sodelovanje in pa pregled nad delovanjem obeh temeljnih organizacij. Spremeniti bi morali samoupravni sporazum o sodelovanju TOZD-ov. V tej smeri tudi poteka naša akcija.

Kateri konkretni problemi izhajajo iz neustrezne organiziranosti na tem področju?

Za zdaj je še eno pomembno vprašanje, ki ga bo treba čim prej rešiti. Gre za področje stanovanjskega gospo-

darjenja, tu mislim predvsem na izvajalska dela, ki jih sedaj opravlja Samoupravna stanovanjska skupnost v Žalcu. Prizadevali si bomo, da bo po reorganizaciji stanovanjskega gospodarstva usta-

KORENT VILI – delegat SIS področja stanovanjsko-komunalne dejavnosti

novljena taka organizacija združenega dela, ki bi opravljala tudi izvajalska dela.

Z novo zakonodajo s področja naše dejavnosti pa se bo marsikaj spremenilo v prid boljši organiziranosti in učinkovitosti dela. Med drugim bodo tudi hišni svet imeli večjo vlogo kot sedaj. Bolj samostojno bodo razpolagali s sredstvi za ureditev, na ta način bodo stanovalci še bolj vključeni v samoupravo in bodo dejansko imeli možnost še bolje uresničevati svoje interese v najozjem življenjskem okolju.

V. V. EINSPIELER

Trije zbori skupščine občine na skupni seji

Na nedavni skupni seji so vsi trije zbori skupščine občine Žalec po krajši razpravi sprejeli osnutek družbenega plana žalske občine za obdobje 1981 – 1985, o katerem bo tekla razprava do 20. aprila, potlej pa ga bo sprejela občinska skupščina.

Na seji so se seznanili s problematiko dela Uprave za notranje zadeve Celje in z delom Postaje milice Žalec v letu 1980. Pretehtali so tudi poročilo o zastavljenih delegatskih vprašanjih in odgovorih, dalje so pretresli predlog družbenega dogovora o izgradnji in financiranju nove stavbe Muzeja revolucije Slovenije v Ljubljani in predlog dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1981 ter predlog sporazuma o usklajevanju davčne politike v občinah celjskega območja za tekoče leto.

Obpravna je tekla še o predlogu družbenega dogovora o

skupnih osnovah glede urejanja odnosov pri pridobivanju in razporejanju dohodka delovnih skupnosti upravnih in drugih organov družbenopolitičnih skupnosti ter delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev.

Obpravnavali so še pobudi družbenega pravobranilca samoupravljanja za odpravo razlogov, ki so podlaga za začasni ukrep v Zavodu za načrtovanje Žalec in začasni ukrep v VIO Žalec – TOZD osnovna šola „Ivan Farčnik – Buč“ Vransko.

Po zasedanju vseh zborov so na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Žalec obravnavali predlog odloka o proračunu občine Žalec za tekoče leto in predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov ter druge tekoče zadeve.

Tk. A.

O čem je razpravljaj Izvršni svet te dni...

V tem mesecu je imel izvršni svet Skupščine občine Žalec več sej. Vse so imele delovni značaj in lahko bi zapisali, da so razprave nakazale vrsto sklepov v smeri razreševanja nakanazane problematike. Ko so se soočili z razporejanjem in delitvijo dohodka v letu 1980, so ugotavljali, da ni bilo večjih odstopov od sprejetega dogovora. Tistim organizacijam združenega dela, ki so namenile več sredstev za osebne dohodke, kot bi na podlagi dogovora smele, so naročili, da podajo pismeno obrazložitev. Izvršni svet jih bo ocenil in zavzel stališče.

Na eni seji je izvršni svet poglobljeno razpravljaj o resničevanju kadrovske politike v občini. Ugotavljali so, da posamezne organizacije združenega dela niso dovolj dosledne pri uresničevanju načrtovane kadrovske politike.

Da bi odpravili primere kadrovskega zapiranja, bodo temu

vprašanju v bodoče posvetili večjo skrb. Ugotovitev, da se kadrovska sktruktura v gospodarstvu slabša, nikakor ni razveseljiva, saj to pomeni tudi zaostajanje za razvojem tehnologije in znanosti. Ne glede nato pa smo v občini Žalec dosegli viden napredek kar zadeva štipendiranje kadrov. V tej smeri predlagajo tesnejšo povezavo med štipenditorji in štipendisti ter ostalimi dejavniki. Menijo, da bi v tem povezovanju lahko odigral pomembno vlogo klub študentov občine Žalec.

Med ostalimi problemi in nalogami je izvršni svet obravnaval še problem podtalnice v Levcu in Medlogu, o zatiranju stekline na področju žalske občine, o tem, kako zagotoviti večjo požarno varnost znotraj organizacij združenega dela, pa o preskrbi prebivalstva z osnovnimi živili in gibanju cen in še o drugih tekočih problemih.

Tk. Le.

Čigava je kultura?

Pred približno desetimi leti smo v Žalcu odprli Savinov razstavni salon, ki si je s kvalitetnimi razstavami pridobil velik ugled v slovenskem prostoru. Z leti si je pridobil tudi velike stalnih obiskovalcev, med katerimi so tudi mnogi slovenski umetniki in veliko šolske mladine.

Žal pa z leti nismo pridobili delavcev z organizacij združenega dela, tistih, ki v največji meri materialno prispevajo h kulturi in njeni rasti ter zavestno sprejemajo programe. To pa je tudi vse. Zakaj jih ne zanima, kako nalagajo svoj denar? Če je kultura in njena rast skrb slehernega delavca, delovnega človeka in občana, je vendar pričakovati tudi množičnejše sprejemanje kulturnih vrednot. Žal pa le-te postajajo last skupine ljudi. V preteklosti je bila kultura privilegij materialno bogatih, danes pa bi to moral biti privilegij duhovno bogatih. Nekje smo napravili napako. Kje? Zatajili so tudi kulturni animatorji v OZD. Profesionalnih kulturnih animatorjev nimamo, toda s kulturno rastjo in osveščenostjo našega delavca se vendar kdo ukvarja. Ali našega delavca res zanima le njegov materialni položaj? Ne vsaj kdaj poskusili spremeniti to miselnost, ki smo jo več ali manj navajeni vsi posploševati? Spreminjati miselnost je revolucionarno delo in povsod se najde kakšen kulturni revolucionar. Ga boste podprli v prizadevanjih ali pa bo Don Kihot...

V Žalcu imamo v Savinovi hiši tudi hmeljarski muzej in spominsko sobo Rista Savina. Ljubitelji si eksponate lahko ogledajo vsak dan od 6. do 14. ure, popoldan pa je muzej odprt tudi na željo skupine, ki se je najavila v naprej. Res, da prostor, v katerem so eksponati, kar kliče po novem kulturnem domu, toda obiskovalci bi tudi v tem prostoru potešili radovednost. Čas obiskov res ni primeren. Obisk je zelo skop (muzej obiskuje le šolska mladina), vprašanje pa je, kaj bi s primernejšim časom dosegli. Na področju turizma imamo v Žalcu vedno večje možnosti, gotovo ne bi bilo odveč, če bi s kakšnim perspektivom opozorili turiste na našo zanimivo muzejsko zbirko.

Morda se komu ob vsakdanjih skrbeh za stabilnejši gospodarski razvoj, ob uveljavljanju kvalitetnejših družbenih in ekonomskih odnosov zdi moje razmišljanje nepomembno. Toda kultura je vendar vedno bila izraz narodovega duhovnega in materialnega blagostanja. Kulturo približati slehernemu delavcu, delovnemu človeku in občanu, ne sme biti zgolj parola. Te besede vendar morajo postati resnica, sicer se bodo kje bohotno razcvetele cvetke malomeščanske kulturne politike. Če bomo skupno orali in sejali kleno zrno, bo žito bogato obrodi. Moje skromno razmišljanje pa je vzklik iz skrbi, da ne bi kdaj želi plevela.

A. K.

Žalski gasilci o svojem delu

V zadnjih dneh marca so se na redni letni konferenci Občinske gasilske zveze zbrali delegati krajevnih gasilskih društev z namenom, da bi ocenili delo v preteklem letu. Poleg predstavnikov tridesetih gasilskih društev so se konference udeležili tudi predstavniki gasilskih zvez iz sosednjih občin ter predstavnik republiške gasilske zveze.

Vse udeležence konference so v prostorih novega gasilskega doma najprej pozdravili s pesmijo pionirij – gasilci ter oktet gasilskega društva V. Pirešica. V minulem letu je bilo v žalski občini 36 teritorialnih in 6 industrijskih gasilskih društev, ki so se morala spopasti z ognjenim sovražnikom kar devetnajstkrat. Škoda, ki so jo požari povzročili, znaša približno 875000 dinarjev. Kot je že v navadi, je tudi v lanskem letu glavni povzročitelj požarov človek.

O svojem delu so gasilci spregovorili kar precej kritično. Korak naprej pomeni ustanovitev samoupravne skupnosti za varstvo pred požari, ki omogoča usklajevanje interesov in potreb gasilstva in združenega dela na drugi strani. Zadovoljni so z delom ženskih enot in njihovim prizadevanjem za večjo strokovno usposobljenostjo, kar dokazuje podatek, da se je v marcu udeležilo tečaja za nižje gasilske časnike 9 članic žalske gasilske

zveze. Sodelovanje članic je še toliko bolj pomembno, če upoštevamo, da je v nekaterih panogah žalskega gospodarstva, npr. v tekstilni industriji, zaposlena pretežno ženska delovna sila. V lanskem letu so bili obnovljeni domovi v Preboldu, Braslovčah, Zabukovici, Gotovljah, letos pa čakajo na obnovitev domovi na Polzeli, Arji vasi, Prekopi in še kje. Tudi mladi uspešno napredujejo, nekaj več sodelovanja z ZSMS in Društvom prijateljev mladine pa ne bi bilo odveč. Precej kritičnih besed je bilo izrečenih na račun usposobljenosti članov. „Samo novi dom in tehnična oprema še ne bosta povečala aktivnosti,“ pravi poveljnik gasilske zveze. Čeprav naj bi z novim domom gasilci dobili boljše možnosti in pogoje za svoje delo, ostaja v glavnem še vse po starem. Gasilstvo ostaja vse preveč na repu takrat, ko je treba nabaviti opremo in sredstva iz uvoza. Zato se žalski gasilci zavzemajo zato, da bi požarno varnost uvrstili v prioriteten vrstni red pri gradnji gasilskih objektov. Na vprašanje – zakaj bi lahko odgovorili z geslom, napisanim v dvorani novega doma: „Z množično gasilsko organizacijo krepijo gospodarsko in obrambno sposobnost.“

I. JELEN

OB 60 – LETNICE SVOBODE GRIŽE

Bogati sadovi pionirskega dela

Letošnje najvišje priznanje – Savinova nagrada – za delo na kulturnem področju, ki ga je prejela Svoboda Griže ob svoji 60-letnici je prišlo v prave roke. Lahko bi zapisali, da je Svoboda, ki so jo že v začetku podprli napredni zabukovski rudarji, v teh desetletjih opravila pionirsko delo, ki je obrodilo bogate sadove.

Širila je delavsko kulturo in marksistično miselnost. Med ustanovitelji so bili Ernest Bratec, Franc Judec, Andrej Kolšek, Ernest Levstik, Franc Tratar, Jakob Uranjek, Tone Veligovšek, Jernej Kajtna, Ivan Gomilšek in drugi. Iz skromnih začetkov so se ob delovni zgetosti njenih članov, razvile knjižnica, čitalnica, pevski zbori, glasbeni odsek, dramski odsek in sekcija za družbeno vzgojo.

Albin Vipotnik se spominja knjižnice kot edine sekcije. Prve knjige so darovali društvu člani in simpatizerji. Kmalu so začeli ustanovljati tamburaški zbor. Med prvimi člani so bili Rudi in Leopold Cilenšek ter trije Zupančiči. Leta 1926 so nabavili tamburaške instrumente. Do leta 1934 je vodil zbor Jakob Rotar, potlej pa Peter Šprajc-starejši. Ta tamburaški zbor je deloval vse do ustanovitve mladinskega tamburaškega zbora, ki ga je vodil Albin Vipotnik, malo pred II. svetovno vojno pa je vodstvo prevzel Peter Šprajc-st. Ob tem je pomembno, da so člani mladinskega tamburaškega zbora leta 1938 ustanovili celico SKOJ-a in tako so se tamburaške vaje spremenili v skojevske sestanke. Mladi so leta 1939 ustanovili še mladinski pevski zbor, sodelovali pa so tudi v orkestru in dramski sekciji.

MNOŽIČNOST ZBOROVSKEGA PETJA

Leta 1923 so v okviru Svobode ustanovili pevski zbor, sprva

Tamburaški zbor Svobode Griže iz leta 1961

moški, kasneje mešani. Leta 1938 so pri Vzajemnosti, naslednici Svobode, peli že trije zbori – moški, ženski in mešani zbor, leta 1939 pa še mladinski pevski zbor. Zbori so peli delavske pesmi ter prirejali koncerte v pevskih festivalih drugih Svobod v Štorah, Velenju, Libojah, Celju, Preboldu itd. Na koncertu v Libojah so 1934. leta sodelovali zbori Svobod iz Zabukovice, Celja Ljubecne in Štor.

Dramski odsek je Svoboda ustanovila konec leta 1935 in sicer ga je vodil Peter Šprajc-st. Pripravljali so igre (Kralj na Betjnovi, Hlapec Jernej, Kriza, Rdeča roža ...).

Edi Zupanc: „Da je bila Svoboda res zelo aktivna v širjenju delavske kulture, kaže podatek, da je kljub preganjanju takratnih oblasti uprizorila Cankarjevega Hlapca Jerneja, Goluhovo socialno dramo Kriza in podobna dela. Prirejali smo tudi velike in množične prireditve na pros-

tem, združene z nastopi številnih pevskih zborov in drugih delavskih centrov. Gostovali smo po raznih krajih Slovenije.

Od leta 1930 naprej je delovala sekcija za ideološko delo, ki je organizirala predavanja o delavskem gibanju, o društvenih problemih v luči marksizma itd.

Predavatelji so bili znani marksisti in delavski voditelji, n. pr. ing. Iršič iz Mislinje in drugi. Za člane KP in simpatizerje so bile ločena predavanja, sestanki in konference, na katerih so sodelovali tudi dr. Aleš Bebler, Tone in Vida Tomšič, dr. Boris Ziherl in drugi.“

Svobodasi in simpatizerji so se leta 1935 množično udeležili zleta Svobod v Celju. V povorki so krenili iz Zabukovice preko Migojnic in Petrovc v Celje. Zaradi vse hujšega preganjanja vsega, kar je bilo napredno usmerjeno, so tega leta ukiniteli Svobode, vendar se je pozneje društveno delo odvijalo v okviru Vzajemnosti. Ta je delovala vse do leta 1941, ko so zabukovski rudarji zamenjali tamburice za puške in odšli v gozdove.

Med člani Svobode najdemo prvorce Petra Šprajca-st. in Albina Vipotnika, ki sta bila duhovna voditelja Svobode in pobudnika kulture in delavske izobrazbe. Peter Šprajc-st. je padel na Brežiškem pohodu, Albin Vipotnik pa je upravljal odgovorne funkcije in je bil med drugim tudi delegat na II. zasedanju AVNOJ-a.

Delo Svobode je ponovno zazvelo po osvoboditvi. Pred novim domom Svobode v Grižah

stoji spomenik akademskega kiparja Stojana Batiča kot pomnik naše NOV v dokaz povezanosti zabukovskih rudarjev s partizanskim gibanjem. Postavili so ga tudi v spomin 144 žrtvam okupatorja.

Delovanje Svobode je v svobodni domovini dobilo še večji polet. S prostovoljnim delom je bilo zgrajeno letno gledališče, godba na pihala je pridobila dvorano, ki pa je že v slabem stanju. Tamburaški zbor nadaljuje predvojno tradicijo v okviru šolskega kulturnega društva. Omeniti je treba bogato knjižnico, pa dramsko skupino v okviru ZSMS. Godba na pihala je lani praznovala 100-letnico delovanja.

Poleg šolske knjižnice deluje knjižnica v domu Svobode, ki je imela lani 1060 obiskovalcev. V desetih letih se je število bralcev povečalo za več kot šestkrat.

V ženskem pevskem zboru poje 40 pevk, od teh jih je 15 iz Zalca. Dobro pojo in z uspehom nastopajo tudi na občinskih in medobčinskih revijah. Z moškim pevskim zborom iz Tabora so pripravili skupne koncerte v Grižah, Taboru in Kozjem, samostojne koncerte pa so priredili v Dobrni, Radencih in Ivančji gorici. Ker bi zavzelo preveč prostora, če bi našli vso raznolikost in bogato dejavnost Svobode, naj naš zapis strmemo s številnimi priznanji, ki so jih prejeli za dolgoletno uspešno delovanje na področju kulture, kar je številnim članom spodbuda za še večje uspehe ob 60-letnici delovanja Svobode.

F. JEŽOVNIK

Prebold kulturno razgiban

Delavsko prosvetno društvo Svoboda iz Prebolda slavi letos petdesetletnico delovanja. Predsednica društva je Jožica Ocvirk, ki je tudi sama aktivna kulturna delavka in v pogovoru z njo smo želeli izvedeti kaj več o „Svobodi“.

„Katero sekcijo vključuje delavsko prosvetno društvo Svobode?“

– Naša Svoboda vključuje naslednje sekcije: pihalni orkester, moški pevski zbor, ki je lansko leto praznoval 50-letnico, dramsko skupino, knjižnico, ki je ena najbogatejših v občini, saj ima kar 8000 izvodov knjig, kino sekcijo, šolsko kulturno društvo, v ustanavljanju je tudi folklorna sekcija.

Če bi ocenili delo teh sekcij, kakšna je ocena?

Jožica Ocvirk, predsednica Svobode v Preboldu

– Ocena ne bi mogla biti slaba, glede na to, da Svoboda kontinuirano dela že celih petdeset let, razen v času kulturnega molka med NOB. Vsi člani so prizadevni, kar dokazujejo številna priznanja, Gallusove značke, Savinova priznanja posameznikom in društvu, ki je letos prejelo to najvišje priznanje v naši občini.

Kje mislite, je vzrok, da se mladi ne vključujejo v delo društev?

– To je težko reči. Pihalni orkester ima na primer vaje tudi trikrat na teden. Morda je to prevelika obremenitev za mlade in jim ostane premalo časa za zasebno življenje. V pevskem zboru so trenutno brez zborovodja.

OBLETNICA SMRTI KARLA PRUŠNIKA – GAŠPERJA

V letu 1980 so koroški Slovenci utrpeli veliko izgubo s smrtjo Karla Prušnika-Gašperja, prvorca in voditelja profašističnega boja, revolucionarja in narodnopolitičnega delavca, predanega in neutrudnega aktivista, ki je v svojem delu in boju za pravice zatirar ter zapostavljenih oral globoke brazde na njivi svojega naroda, kulturnega, gospodarskega in družbeno-političnega življenja.

Spominke svečanosti ob njegovi obletnici smrti se je udeležil tudi delegacija naše občine. V kulturnem programu sta sodelovali Koroški partizanski pevski zbor in recitatorska skupina Slovenske prosvetne zveze.

I. TERGLAV

DOBROVLJE

V mesecu aprilu je Planinsko društvo Polzela organiziralo spominski pohod „Dobrovlje 1981“. Pohod spada v okvir akcije, da bi se sčasoma obiskali vsi spomeniki NOV v Savinjski dolini. Izdana je posebna legitimacija, upamo, da bo sčasoma tudi značka za udeležbo določene števila izletov. Prvi pohod so lani organizirali član PD Zabukovica, drugega so organizirali planinci iz PD Zabukovica letos pa so zopet polzelski planinci popeljali pohodnike na do Dobrovlj. Pohoda se je udeležilo preko 500 pohodnikov, pred vsem mladimi. Zbrali so se pri kmetijskem posestvu Žovnek in odšli do spomenika. Tu je bila proslava. Vračali so se mimo lovškega doma, tu so prejeli posebne značke, odtisnili so si žige v legitimacijo, spili čaj in odšli mimo starega Žovneškega gradu do posestva Žovnek. Vsak pohodnik je prejel ličen prospekt, iz katerega je razbral pot, ki jo je opravil in zgodovino krajev, ki jih je obiskal.

J. MEGLIČ

Posnetek kaže jubilejni koncert tamburaškega zbora leta 1977 z dirigentom Pilihom.

Bogata kulturna dejavnost

Zveza kulturnih organizacij je pred nedavnim opravila letni obračun svojega delovanja. Letna delovna konferenca je bila v novem domu krajanov na Gomilskem. Zbranim delegatom iz vseh društev se je pred konferenco predstavilo domače prosvetno društvo s krajšim kulturnim programom.

Iz poročila je bilo razvidno, da so se vse oblike kulturnoprosvetnega delovanja v naši občini v preteklem letu razmahnile. Še zlasti se je razmahnilo glasbeno področje, saj se število pevskih zborov in pevcev nenehno dviga. Izredno uspešno so bile izvedene različne proslave, prireditve, revije v občinskem in regijskem merilu ter razna gostovanja. Več je bilo tudi gostovanj preko meja občine in republike, okrepilo pa se je kulturno sode-

lovanje z zamejskimi Slovenci. Vse uspešnejše so tudi akcije Naše besede, ki so organizirane skupno z Zvezo socialistične mladine. V novi krajevni skupnosti Vrbje so ustanovili krajevo društvo, na podružničnih osnovnih šolah pa več šolskih kulturnih društev.

Na konferenci so sprejeli tudi program dela za leto 1981, ki načrtuje obsežno kulturno dejavnost, njegov namen pa je tu-

SREČANJE UREDNIKOV

23. aprila ob 10. uri bo v dvorani Hmezad-Export-import srečanje urednikov tovarniških glasil. Dopsnikom, teh je okoli 25, bodo ob tej priložnosti podelili značke 1000 delavcev – 1 sodelavec.

di pritegniti čim več sodelujočih, zlasti iz vrst šolske in odrasčajoče mladine. Poleg množičnosti pa bo še večja skrb posvečena kvaliteti kulturnoumetniških stvaritev. Prav v ta namen pa bodo organizirali tudi več posvetovanj in seminarjev, saj za določene dejavnosti ni dovolj strokovnih vodij in organizatorjev. Na konferenci so sprejeli tudi obvezo, da bodo nudili več strokovne in finančne pomoči raznim društvom.

Ob praznovanju 40-letnice vstaje slovenskega naroda bo v občini vrsta množičnih prireditev in proslav, nekatera društva Svobod in prosvetnih društev pa bodo slavila visoke delovne jubileje. Na občinskih revijah, srečanjih in tekmovanjih bodo skozi vse leto prikazovali obsežnost kakovost delovanja društev

Slovenski slikar Dore Klemenčič je bil rojen v Galiciji

V generacijo slovenskih slikarjev, ki so se v desetletju pred vojno izsolali na zagrebški slikarski akademiji, spada tudi Dore Klemenčič, ki se je napotil v svet iz Galicije, kraja na obrobju Savinjske doline. Sam je opisal razpoloženje, ki je vladalo v družini v času, ko se je osemnajstletnik odločil za umetniški poklic. „Moj oče in mati sta bila učitelja. Zato sta želela – posebno oče – da bi tudi jaz bil učitelj, vendar ne zaradi učiteljevanja, temveč zaradi življenjske preskrbljenosti. Slikarstvo pa bi bilo le navržek osnovnemu poklicu. To, kar je hotel, je bilo nedvomno najpametnejše, kar je bilo mogoče. Toda vsa ta razumnost je bila zame samo velika teža in ovira. Usoda mi ni dala, da bi bili moji starši bogati. Očeta je goli slikarski poklic skrbel. „Revež boš, bohem boš, kakor vsi slikarji, in žalostno boš propadel.“ Po štirih letih sem zlahka premagal zahteve akademije in jo dokončal z odličnim uspehom.

Takoj po zaključku študija na akademiji pri znanem hrvaškem slikarju Ljubi Babiču in grafiku Tomislavu Krizmanu se je Dore Klemenčič z uspehom predstavil s svojimi deli na razstavah v Zagrebu in Ljubljani. Tiste čase spet sam opisuje in pravi, da je preživel štiri leta, čakajoč na službo. Živel je v Celju, slikal in se bavil z manjvrednimi naročili, da se je preživel. Po štirih letih je dobil službo v Banja Luki. S službo profesorja je bil preskrbljen za preživljanje in je lahko veliko slikal. Vojna pa ga je takoj prizadejala! Doživljal je ujetništvo in četniške zapore zaradi sodelovanja z NOB. Ko se je z begom rešil ječe, se je priključil partizanom na Kozari! Bil je v Sercejevi brigadi. Delal je v partizanskih tehnikah v Beli krajini, bil je dodeljen XV. in XIV. diviziji. Delal je v štabu IX. korpusa za Primorsko, v

prosvetnem oddelku SNOSA in drugod. Po vojni se je za stalno naselil v Ljubljani. Postal je član pomembnih komisij za kulturo. V glavnem pa se je posvetil slikarstvu in publicistiki. Študijsko je bival v Parizu. Pogosto je razstavljal doma in v tujini. Objavljal je misli iz bogatih zapiskov, kajti že od svoje mladosti piše vsak dan dnevnik. V zanimivih spisih pa je objavil tudi kritična, razmišljujoča zapazanja ob likovnih dogajanjih pri nas.

V okviru slovenske likovne ustvarjalnosti ima slikarstvo Dore Klemenčiča svoje mesto. Je odličan risar in njegove perorisbe ter risbe s svinčnikom so pomembne dokumentarne, umetnostne vrednote. Njegova olja in akvareli s pokrajinskimi motivi, portreti, tihozitji in ostalim pa izražajo razpoloženja, vzdušje in občutje, ki vlada v

svetu njegove likovne zaznave. Slikarsko prepesnjena resničnost se odraža v mojstrovni veliki občutljivosti za površine in za poteze z uglaseno barvno skalo. To je umetnost, ki je „poštena, močna in je podoba resnice. Je umetnost, ki je življenje!“

Kadarkoli srečam Doreta Klemenčiča v Ljubljani in se pogovarjava o težkih preizkušnjah, ki jih je treba premagovati na življenjski poti, mi omeni vselej, da se mu vsak dan stoži po Savinjski dolini in da ne bi za sto mest zamenjal galiških hribov. Mi pa ne smemo pozabiti, da bo slikar 16. junija letošnje slavil svoj sedemdesetletni jubilej in da bi bilo prav, da bi se na Celjskem ob tej priložnosti znova srečali z njim in z njegovo umetnostjo. Morda z razstavo sopkov, ki jih je narisal v času svojega zdravljenja pred letom. MILENA MOSKON

Dore Klemenčič: lastna podoba

Delavsko univerzo še potrebujemo

Nedavno smo brali, da je DU Žalec na razpotju in da se pojavljajo dvomi, ali jo sploh še potrebujemo. Osnovni problem, ki je nastal ob uvajanju usmerjenega izobraževanja, je v tem, da se zmanjšujejo oblike rednega šolanja ob delu, od katerih je delavska univerza doslej ustvarjala več kot tri četrtine dohodka.

Nova mreža šol oziroma razporeditev izobraževalnih programov in načrt vpisa v usmerjeno izobraževanje, kaže, da je združeno delo preko svojih posebnih interesnih skupnosti prikazalo izredno malo potreb za izobraževanje ob delu. Tako bodo vse te potrebe lahko pokrile novo organizirane šole usmerjenega izobraževanja. V Žalcu bomo v jeseni lahko vpisovali le oddelke tehniške strojne šole ob delu za tiste, ki imajo končano poklicno kovinarsko šolo.

Ostala področja dejavnosti Delavske univerze pa so v izredno majhnem obsegu, saj ne prinašajo niti četrtine dohodka. Ker Delavska univerza nima drugega vira dohodka, bi izpad šolskih oblik izobraževanja resno ogrozil obstoj DU. V zvezi s tem problemom je Delavska univerza organizirala posvet s predstavniki skupščine občine, družbenopolitičnih organizacij, interesnih skupnosti, na katerem so oblikovali naslednja stališča in ugotovitve:

Delavska univerza mora dobiti nazaj svoj razredni značaj, to je, izobraževati mora predvsem za občanovo in delavčevo samoupravljalsko, varnostno in obrambno funkcijo, njegovo strokovno izpopolnjevanje na delovnem mestu in v osebnem življenju ter kulturo. Zato pa bodo morale DPO v občini obnoviti družbeni dogovor o družbenopolitičnem izobraževanju, osnovne organizacije pa odgovorne pristopiti k kadrovanju v posamezne oblike tega izobraževanja. Posebno v obdobju evidentiranja in izvolitve novih delegatov v našem delegatskem sistemu bo treba kar največ pozornosti posvetiti uspo-

sobljenosti delegatov za opravljanje funkcije. Vemo, da je že skoraj vsak drug delavec delegat, torej bo to tudi izredno obsežna naloga in škoda bo, če ne bomo izkoristili dosedanjih izkušenj in dobrega predavateljskega tima, ki se je na tem področju razvil pri Delavski univerzi.

Velike so potrebe po obrambnem in varnostnem usposabljanju delavcev in občanov. Na tem področju je DU že prevzela naloge od občinskega upravnega organa. Pripravlja pa se tudi celovit načrt tega usposabljanja za daljše obdobje, kar doslej še ni bil primer.

Občinska kadrovska služba bo poskrbela za podatke o neustreznih zasedbi delovnih mest, na osnovi katerih bo možno izdelati programe za dopolnilno usposabljanje, ki jih bo Delav-

ska univerza nato ponudila združenemu delu.

Prav tako občinska skupnost za zaposlovanje izkazuje potrebo po prekvalifikaciji okrog 200 delavcev, ki imajo dovolj možnosti za organizirano izobraževanje.

Na koncu posveta so prisotni predlagali, da se programi izobraževanja pripravijo pred novo izobraževalno sezono pravočasno, da se bodo lahko širše družbeno obravnavali, pa tudi ovrednotili ter da bo zanje izdelan tudi sistem financiranja.

Dela za Delavsko univerzo bo torej dovolj, le bolj bo treba upoštevati potrebe in usmeritve združenega dela in širše družbe in ne več toliko individualnih želja, to pa je tudi eno od pomembnejših načel reforme izobraževanja.

Š. SIMONČIČ

Razmah kulture na Vranskem

Zgodovina kulture na Vranskem sega daleč nazaj. O tem pričajo zapiski kot pripovedovanja starejših krajanov. Znano je, da je bila na Vranskem ustanovljena narodna čitalnica leta 1867, prav tako pa je mnoga leta uspešno deloval pevski zbor Vranska vila, ki je bil ustanovljen leta 1897. Del tega kulturnega življenja se je še ohranilo do današnjih dni. Uspešno je delovala tudi dramska sekcija, ki se je še posebno razvila ob preureditvi Slomškovega doma. Prav ta objekt je mnoga leta služil krajanom za razvoj kulture.

Ko je kulturni dom na Vranskem pričel razpadati, tudi kulturna dejavnost ni bila več v pravem razmahu. Krajanom so bili pred odločitvijo, da pričnejo graditi nov dom. Volja, da bi pričeli z gradnjo, ni bila dovolj. Mnogo truda ter prigovarjanj je bilo potrebno, da je bil Dom kulture zgrajen ter je danes v ponos kraju. Očitki, ki so bili dani med gradnjo, niso bili umestni, saj danes ugotavljamo,

da je sicer skromen, izredno poceni zgrajen objekt povsem primeren za razvijanje kulturne dejavnosti v kraju. Čeprav smo mislili, da je današnji tempo življenja tisti, ki zavira razmah kulture, ugotavljamo, da so bili edini problem neprimerni prostori.

Čeprav je preteklo komaj dobro leto, od kar je bil dom povsem predan v uporabo, opazimo, da se je dejavnost prosvetnega društva izredno razmahnila. Krajanom so na voljo kvalitetne knjige, trikrat tedensko možen ogled filma, prostore pa ima na razpolago tudi pevski zbor, ki se je v letošnjem letu že predstavil s samostojnim koncertom, ki je pri krajanih naletel na lep sprejem. Poleg tega pa ima v tem prostoru mesto tudi oddelk glasbene šole. Pred kratkim je pričela z delom tudi dramska sekcija ter upamo, da bo nadaljevala s tradicijo. Skratka na vseh področjih se pojavlja nov utrip ter skrb za čim bolj pestro kulturno življenje.

Gradovi in graščine v občini Žalec

Dr. Ivan Stopar

9

Tako nastopata 1229 kot priči v neki podelitveni listini Hartnida de Orta in njegovoga istoimenskega sina Henrik Polzelski in njegov brat Oton, ki ga listina označuje kot sodnika: *Hainricus de Helnstein in Otto iudex de Helnstein*. 1245 in 1246 nastopa kot priča Hartnida Ptujkega *Fridericus de Hallensteyne*, morda kot eden njegovih viteзов. Iz virov žal ne izvemo kaj več o tem rodu, ki pa očitno ni sodil med pomembnejše. Kljub temu pa se zdi, da je že domoval v utrjenem gradu. Beseda *Stein*, ki jo srečamo v drugem delu besede, je malone sinonim za mnoge grajske stavbe tistega časa. Pri adjektivnem delu imena gre bržčas za srednjevisokomensko besedo *hel*, ki pomeni glasen, doneč in nima nobenega opravka s poznejšim pomenom besede *hell* – svetel. Ime v svoji prvotni obliki torej označuje grad, o katerem ali s katerega se sliši glas daleč naokrog. Lega gradu, ki se kot otok vzdiguje sredi ravnice, je res takšna, da se mu ime imenitno prilega.

Polzelski vitezi so bržčas kmalu nato izumrli, saj med leti 1269 in 1286 nastopa kot lastnik gradu župnik Hartwig, ki je bil hkrati savinjski dekan. 1323 je bil grad že rokav malteškega viteškega reda, upravljali pa so ga komendatorji, ki so skupaj z župnijskim vikarjem v njem pre-

bivali. Ni nemogoče, da je bil poslednji polzelski vitez hkrati ustanovitelj komende. Ob cennitvi posesti 1542 se grad prvič izrečno omenja in sicer kot hiša – *Haus*. Ocenili so ga na 200 funtov, posedoval pa je 40 kmetov in domceve. Komendator je bil polzelski župnik.

30. septembra 1780 je poslednji komendator Franc pl. Smidmer prodal grad za 1700 fl. Rajmundu Novaku, lastniku bližnjega gradu in gosposčine Senek, ki je s tem prevzel tudi patronat nad farama sv. Marjete v Polzeli in sv. Andreja pri Polzeli. Polzelski župniki so tako tudi pod novim gospodarjem obdržali pravico do stanovanja in duhovniške plače, vendar pa se je vikar Jožef Kužlin, ki je bil medtem napredoval v župniku, že 1782 pritoževal, da mu za prebivanje niso določili komendatorjevega stanovanja, ampak samo sobo v zadnjem traktu. In že 1784 je spet negodoval, da je novi lastnik Polzele podrl ne le podružnico sv. Ulrika (bila je prislomljena k južnemu grajskemu pročelju), ampak tudi obzidje, hleve in grajsko žitnico, tako da zdaj on, župnik, ni več varen pred tatovi in mu ni ostalo nič drugega kot lesena kolnica za hlev. Pozneje godrnja, da je bilo Novaku že 1789 naročeno, naj uredi župnikovo stanovanje v gradu, le-ta pa da ničesar ne ukrene, zato vse jemlje konec. Spričo povedane-

ga ni čudno, da se je župnik Janez Stroj že 1846 preselil v svojo lastno hišo, dokončno pa je zapustil grad in stanovanje v njem njegov naslednik, župnik Matija Pintar, ki je med leti 1851 – 1853 pozidal v Polzeli novo župnišče, v katerem so župniki poslej prebivali. Grad je medtem vedno bolj propadal. Šele ko ga je kupil Franc Maurer in ga je za njim (menda 1869) prevzel njegov zet dr. Oskar Pongratz, so mu obnovili streho in ga temeljito popravili.

Današnji grad je v bistvu rudiment nekdanje precej razsežnejše zasnove, saj mu manjka ves nekdanji južni del z dvema stolpičema in pomožnimi splotji, ki ga je ob koncu 17. stol. upodobil Vischer. V sedanjih oblikah je enonadstropna stavba z izzidanim podstrešjem in iregularnim tlorisom, ki je posledica številnih prezidav. Pri pogledu z zahoda učinkuje kot mogočna, nerazčlenjena kubična gmota, podoben vtis pa napravi tudi pri pogledu s severa. Popolnoma drugačna je njena izjemno razgibana jugovzhodna fronta, kjer je urejen dostop v notranjščino objekta – nekdanje grajsko jedro. To je sestavljeno iz treh traktov, ki obdajajo majhno notranje dvorišče, tlakovano z rečnimi oblikami. Tu drži pokrožen portal s posnetim robom v klet, ki zavzema južni del zahodnega trakta; na dvoriščni strani te

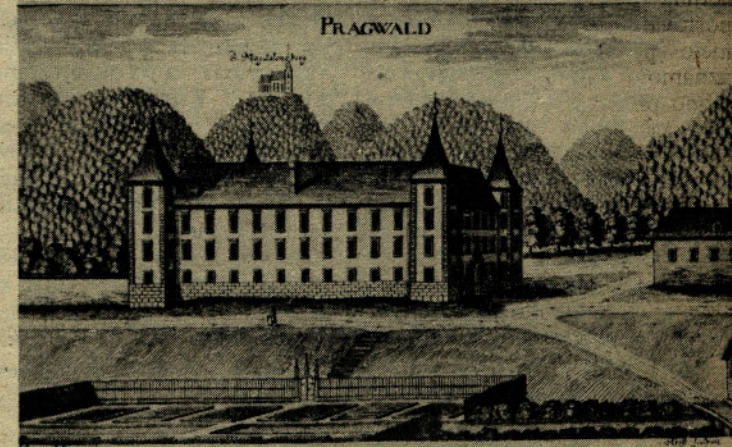
kleti je vidna tudi zazidana svetlobna lina romanskih oblik. Južni del dvorišča zapira masiven zid iz rezanega kamna, ki ima v ravnini nadstropja urejeno betonsko teraso. Obokani kletni prostori različnih oblik, ki so delno preurejeni v stanovanjske prostore, so tudi v severnem in zahodnem traktu. Po stopnicah se povzpemo v nadstropje z bivalnimi prostori, kjer pridemo po hodniku skozi prehod v zapornem zidu na južni strani v predgradje, ki ga obdaja zid iz rezanega kamna, ki nas v loku pripelje na pot v dolino.

Grad stavbnogodovinsko še ni raziskan, vidne sestavine pa ponujajo le malo opore za datacijo njegovih posamičnih sestavin. Sodeč po zasnovi je najstarejši njegov zahodni trakt, v katerem se pač skriva prvotni palas. Žal so bila tudi tu v preteklem stoletju vsa okna in vrata modernizirana, tako da sloni teza le na tlorisnih značilnostih in elementih, ki se kažejo v kleti. Na edine oprijemljivejše elemente naletimo na severovzhodni in jugovzhodni strani gradu. Tu sta v kletnem delu ohranjeni dve ključasti strelnici, ena klesana iz peščenjaka, druga zidana. Vsaj prva utegne izvirati še iz 15. stol. Na dve ključasti strelnici, v spodnjem delu kombinirani s posevnima, podolgovatima strelnicama izrezoma, naletimo tudi tik pod

strešnim napuščem levo in desno od prizidanega pravokotnega stolpiča. Če upoštevamo še ozko gotsko okence s kamnitimi ostenji in posnetimi robovi na jugovzhodni fasadi in kot spoljjo vzdian fragment gotskega krogovičja nad južnim vhodom v grad, smo s tilno oz. časovno opredeljitvimi elementi pri kraju. Toda tudi to zadošča za sklep, da je bilo grajsko jedro z izjemo že omenjenega stolpiča, ki kaže na vogalih ostanke rustične poslikave, že v poznogotski dobi v celoti izzidano. S tem je moral obodni zid na

severovzhodu prevzeti precej večje obremenitve od predvidenih in so ga zato že v 16. ali 17. stol. okrepili s tremi kontrafori.

Posebnost gradu je antični lev iz pohorskega marmora, postavljen na stopniščno ograjo tik glavnega vhoda. Tu je nad stopnicami vzdiana v steno tudi bronasta plaketa s portretom F. Prešerna, poleg nje pa ploščica z napisom: „V to komendo je v letih 1817 – 1819 prihajal pesnik dr. France Prešeren na obiske k svojemu stricu Antonu Muhavcu župniku na Polzeli.“

Graščina Prebold

PREBOLD, graščina Voljska, Prevoljska graščina

naselbinskega jedra, Prebold 10. Stanovanja in skladišče tekstilne tovarne Prebold.

Ohranjena stavba stoji na strmem pomolu ob robu starega

(Se nadaljuje)

Kako bomo vozili po prvem maju?

Novembra 1980 je bil v 63 številki Uradnega lista objavljen nov Zakon o temeljih varnosti cestnega prometa, ki bo stopil v veljavo 1. maja 1981. O novostih novega zakona je bilo v sredstvih javnega obveščanja že veliko govora, s tem člankom pa želimo občane, zlasti pa voznike motornih vozil opozoriti na najvažnejše spremembe in novitete.

Prevladuje splošno mnenje, da je za varnost v cestnem prometu, poleg udeležencev v cestnem prometu, odgovorna le milica. Pa ni tako. Ena važnejših novosti novega zakona je, da razširja število tistih, ki so odgovorni za varnostne pogoje na cestah. Poleg organizacij združenega dela za vzdrževanje cest in organizacij avtotransporta, so za varnost odgovorne tudi organizacije, ki projektirajo in gradijo ceste, samoupravne interesne skupnosti, ki razpolagajo s sredstvi cestnega gospodarstva, organizacije in obrtniki, ki popravljajo ali dajejo v promet motorna vozila, njihove dele ali opremo, organizacije, ki učijo kandidate za voznike motornih vozil, vzgojnoizobraževalne organizacije, organizacije javnega obveščanja in drugi.

OSTREJŠE KAZNI ZA KRŠITELJE

Za kršitve oziroma za gospodarske prestopke so predpisane precej visoke kazni do 150.000 dinarjev. Druge novitete, ki se tičejo neposredno voznikov motornih vozil, pa so naslednje: Slepe osebe ali osebe, ki imajo močno prizadet vid, morajo nositi kot razpoznavno znamenje belo palico, kadar nimajo spremljevalca in so samostojni udeleženci v prometu.

Motorno vozilo, ki ga bo upravljal invalid s poškodovanimi nogami ali rokami, bo označeno s posebnim znakom, ki ga bo določil posebni predpis. Vozniška etika pa obvezuje ostale voznike, da so do slepih in voznikov – invalidov še posebej pazljivi in strpni.

Precej novosti je o režimu prometa na avtobusnih postajališčih, ki so zelo nevarne prometne točke. Zato je zakon predpisal strožja pravila in hujše kazni. Voznik, ki pelje z motornim vozilom mimo avtobusa – ustavljenega na postajališču, mo ra zmanjšati hitrost ali svoje vozilo tudi ustaviti in pustiti potnikom, da prečkajo cestišče. Zakon predpisuje poseben odnos do vozil – šolskih avtobusov, ki bodo posebej označeni. Kadar se vozilo, ki prevažata otroke – (šolski avtobus) ustavi, da otroci vstopijo ali izstopijo, morajo ostala vozila, ki vozijo za njim, kot tudi tista, ki mu vozijo nasproti, ustaviti.

Seveda pa to še ne pomeni, da se od pešcev ne zahteva previdnost in ravnanje po prometnih pravilih. Le-ti morajo spoštovati prometna pravila in smejo prečkati cesto le na zaznamovanih prehodih s potrebno previdnostjo. Izven prehoda za pešce smejo prečkati cesto le tedaj, če je prehod oddaljen več kot sto metrov, pa še tedaj morajo biti zelo previdni.

PREVIDNO MIMO AVTOBUSOV

Pred leti je že veljalo pravilo o prednosti vključevanja mestnih avtobusov v promet. Kot noviteto je to prevzel tudi nov zakon, saj pravi, da imajo vozila za javni mestni prevoz potnikov (trolejbusi, avtobusi itd.) in vozila posebej označena za prevoz otrok (šolski avtobusi), v naselju na postajališčih prednost vključevanja v promet

Takole se je končala vožnja voznika LJ 147-665

pred drugimi vozili. Te prednosti pa nimajo na cestah izven naselja, kot tudi ne avtobusi primestnega in medkrajevnega prometa. Seveda zakon obvezuje voznika vozila, ki mu je dana prednost, da svojo namero nakaže s smernim kazalcem, in da se v promet vključi tako, da ne ogroža drugih udeležencev prometa. Namen tega prometnega pravila je, da se zagotovi javnemu mestnemu potniškemu prometu čim manj časovnih zamud.

Novi zakon tudi prepoveduje vožnjo otrok do 12. leta starosti na sprednjem sedežu osebnega vozila. Prav tako se poleg voznika na prednjem sedežu ne sme voziti oseba, ki je očitno pod vplivom alkohola. In še ena novost; voznik in sopotnik na prednjem sedežu morata biti privezana z varnostnimi pasovi, dokler vozi vozilo po javni cesti.

V novem zakonu so tudi nekatere spremembe o vožnji na cesti z več prometnimi pasovi. V naseljih, kjer poteka promet po več prometnih pasovih v isti smeri, ni obvezno, da vozimo po skrajnem desnem prometnem pasu, če s tem ne oviramo vožnje drugih vozil. Torej je dovoljeno prehajanje z enega na drugi prometni pas, vendar le po potrebi. Zunaj naselja na cesti z več prometnimi pasovi je dovoljena vožnja le po skrajnem desnem prometnem pasu. Na levi pas smemo zapeljati, če se promet zgosti v kolono, ali če želimo zavijati v levo.

STROŽJE KAZNI ZA PREKORAČITEV HITROSTI

Več novosti je o hitrosti vožnje. V naseljih smemo voziti s hitrostjo do 60 km na uro, če ni s prometnim znakom določena manjša oziroma dovoljena večja hitrost. Na cesti izven naselja pa se ne sme voziti z večjo hitrostjo

- od 120 km/uro na avtomobilskih cestah (Ljubljana – Razdrto)
- od 100 km/uro na cestah, ki so rezervirana za motorna vozila (Ruše – Maribor)
- od 80 km/uro na drugih cestah.

Posebnost je tudi v višini kazni, ki se zvišuje glede na prekoračeno hitrost in sicer:

Za prekoračeno hitrost do 10 km/h zunaj naselja znaša kazen 100 din, v naselju pa 200 din. Za prekoračitev hitrosti od 10 do 30 km/h znaša kazen v naselju 500 dinarjev, izven naselja pa 200 dinarjev, med-

tem ko so kazni za prekoračitev nad 50 km/h zunaj naselja v višini od 500 do 3000 dinarjev, pa so v naselju od 800 do 4000 dinarjev, izreče pa se tudi varnostni ukrep prepovedi vožnje z motornim vozilom.

Še vedno pa velja pravilo, da se mora hitrost vožnje prilagajati lastnosti in stanju na cesti, vidljivosti, vremenskim razmeram, stanju vozila in tovora, gostoti prometa in drugim prometnim razmeram tako, da lahko vozilo pravočasno ustavi pred vsako oviro, ki jo v danih razmerah lahko pričakujemo.

Pomembno določilo za voznike motornih koles je, da morata imeti voznik in sopotnik na motornem kolesu med vožnjo na javni cesti v naselju in izven naselja na glavi varnostno čelado. Stari zakon je predpisoval varnostno čelado le na vožnji izven naselja.

PREVIDNOST, KO PREHITEVAMO

Novi zakon rešuje vprašanja prehitevanja in vožnje mimo kolone. Opredelil je, kaj je kolona in prepovedal prehitevanje kolone. Po določilih zakona je kolona vrsta vozil (torej tri vozila ali več), ki so se ustavila na cesti ali se premikajo po istem prometnem pasu v isti smeri, pri čemer sta hitrost premikanja vozil in ravnanje voznikov med seboj pogojena ter med ta vozila ne more brez oviranja zapeljati drugo vozilo. Za prekrske prehitevanja kolone ali vožnje mimo nje so predpisane zelo stroge kazni do 4000 dinarjev ali z zaporom do 60 dni in prepovedjo vožnje od 3 mesecev do enega leta.

Nekaj sprememb je tudi o uporabi varnostnega trikotnika, s katerim bo moral biti v bodoče opremljen tudi traktor. Varnostni trikotnik se mora postaviti na cesto, če se motor-

no vozilo, traktor ali prikloplno vozilo ustavi na odsekih ceste, kjer je ustavljanje ali parkiranje prepovedano ali je ustavljeno na takem mestu, da vozniki, ki vozijo v isti smeri, ne morejo ali komaj morejo pravočasno ustaviti. Varnostni trikotnik se mora postaviti na primerni razdalji, ki ne cesti izven naselja, ne sme pa biti krajša kot 50 metrov. Novost je tudi v tem, da morata pri vleki z varnostnim trikotnikom označeni obe vozili, vlečno vozilo na sprednji strani, vlečeno pa na zadnji.

Sedanjí zakon je na motornih vozilih dovoljeval bele ali rumene sprednje luči. Novi zakon dovoljuje le bele. Luči za meglo pa so lahko bele ali rumene. Pomembna novost za motoriste je, da morajo imeti ves čas vožnje prižgano sprednjo zasenčeno luč.

Glede prisotnosti alkohola voznikov motornih vozil ni bistvenih sprememb. Zakonodajalec je določil mejo 0,5 promila alkohola v krvi.

Popolno treznost pa zahteva novi zakon za voznike C in D kategorije, dokler vozijo to kategorijo, nadalje za voznike vozil javnega prevoza in za poklicne voznike, dokler vozijo vozilo, s katerim opravljajo svoj poklic.

Zakon zavezuje voznike, da se morajo podrediti zahtevi za preizkus oziroma napotitvi na strokovni pregled o prisotnosti alkohola v organizmu. Prav tako pa zakon pooblašča uradne osebe, da lahko izključijo iz vožnje voznike, ki zaradi utrujenosti, duševnega ali telesnega stanja niso zmožni zanesljivo voziti.

POSEBNI VZGOJNI UKREPI

Novost, ki jo prinaša novi zakon, so tudi posebni vzgojni ukrepi. Zoper voznika motorne-

ga vozila, ki bo v enem letu kaznovan za tri ali več določenih cestnoprometnih prekrškov, bodo izvedli posebne vzgojne ukrepe in sicer: voznika bodo obvestili o nevarnosti in možnih posledicah, ki jih v cestnem prometu povzročata njegovo obnašanje, nadalje bodo takšne voznike pozivali na posamične ali skupinske razgovore, jih napotili na predavanja ali predvajanje filmov s področja prometne varnosti, napotili pa jih bodo tudi na preverjanje poznavanja prometnih pravil, prometnih zakonov ali potrebne spretnosti vožnje. Poleg tega pa bodo v veljavi tudi drugi ukrepi, ki jih bo predpisal poseben predpis.

Storjene prekrške bodo po posebnem postopku ovrednotili s točkami, nakar bo glede na

težo prekrškov in glede na število točk izrečen poseben vzgojni ukrep.

Novost je tudi v tem, da se bo ukrep prepovedi vožnje motornega vozila izvrševal tako, da se bo prepoved vpisala v vozniško dovoljenje, medtem ko se je le-to sedaj odvezelo.

To so važnejše spremembe novega zakona o temeljih varnosti v cestnem prometu in prav je, da se z njim spoznajo vsi udeleženci v cestnem prometu. Zavedamo se, da je zakon lahko še tako idealen, vendar ne bo dosegel svojega namena, če ga ne bomo upoštevali vsi udeleženci, pa ne zaradi bojzani pred kaznijo, temveč zaradi pozitivnega odnosa do varnosti prometa in odnosa do drugih udeležencev na cesti.

NATEČAJ „INOVATOR ŽALEC 1980“

Občinska raziskovalna skupnost Žalec

objavlja razpis o podelitvi nagrad in priznanj

„INOVATOR ŽALEC 1980“

1. Za nagrado „Inovator Žalec 1980“ lahko kandidirajo delavci, zaposleni v občini Žalec, ki so v letu 1980 uresničili svoje dosežke na področju inovatorstva (izumi, modeli, vzorci, tehnične in druge izboljšave).

2. Kandidate za nagrado lahko predlagajo:

- komisija za inovacije ali drugi odbori za inventivno dejavnost pri TOZD oz. DO
- delavski sveti TOZD ali DO
- družbenopolitične organizacije, koordinacijski odbor za stabilizacijo na vseh ravneh
- društva DIATI, LT, DIT
- strokovna društva in
- posamezniki

3. Prijava v pisni obliki mora vsebovati:

- osebne in splošne podatke prijavitelja
- kratek opis ali risbo prijavljene inovacije
- podatke za vrednotenje inovacije: prihranek, uporabnost, izvirnost
- pogoji nastanka, pomembnost za stabilizacijo
- dokazilo, da je inovacijo obravnavala in priznala pristojna komisija, odbor ali drug pristojni organ

Ti podatki morajo biti izpolnjeni na anketnem listu, ki se dobi na Skupnih službah SIS Žalec, poslan pa je bil tudi vsem OZD v občini.

4. Na predlog razpisne komisije in na osnovi Pravilnika o podeljevanju nagrad in priznanj „Inovator Žalec“ bo Občinska raziskovalna skupnost Žalec podelila pet priznanj z denarnimi nagradami (8.000,00; 6.000,00; 5.000,00; 4.000,00; 3.000,00) in pet priznanj.

5. Prijave zbira Občinska raziskovalna skupnost Žalec, Kardeljeva ulica 12, do 15. maja 1981.

6. Razpis, rezultati in nagrajenci bodo objavljeni v javnih sredstvih obveščanja.

7. Vse dodatne informacije v zvezi z razpisom lahko dobite na Občinski raziskovalni skupnosti Žalec pri tov. Francu Vidmarju, tel. 710-070 ali tov. Janku Kaču, tel. 710-889.

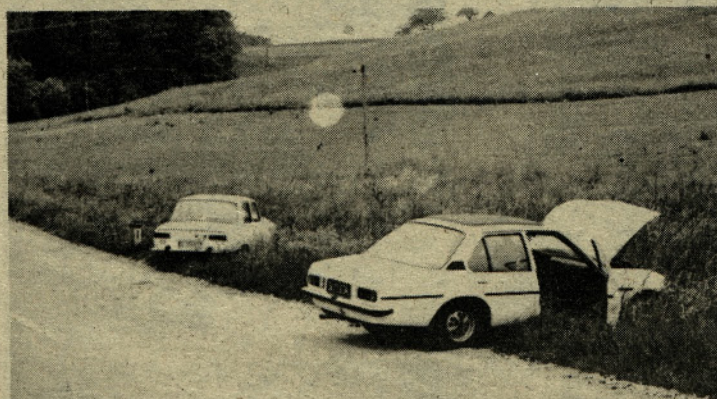
RAZPIS

Občinska raziskovalna skupnost Žalec razpisuje raziskovalni program za naslednje naloge:

1. Preizkušnja pridelovanja zdravih rastlin v hribovitih predelih (razpoložljiva sredstva ORS za leto 1981: 300.000 din)
2. Raziskava dolgoročnega razvoja občine Žalec – ena od predlaganih nalog (razpoložljiva sredstva ORS za leto 1981: 400.000 din)
3. Raziskava kraških jam (razpoložljiva sredstva za leto 1981: 40.000 din)

S tem razpisom pozivamo izvajalce, da ponudijo svoje sodelovanje v obliki prijave, ki jih pošljite na Občinsko raziskovalno skupnost Žalec, Kardeljeva 12, do 15. maja 1981. (Obrazec za prijavo dobite na Skupnih službah SIS, Žalec).

Obrazložitev: Pri izvajanju raziskovalnega programa ORS Žalec lahko sodelujejo raziskovalne organizacije, ki so registrirane v razvidu raziskovalnih organizacij SR Slovenije ali pa organizacije združenega dela in delovne skupnosti, ki imajo v svojem sestavu organizacijsko enoto, ki se ukvarja z raziskovalnim delom in izvaja ustrezen raziskovalni program in ima zagotovljena finančna sredstva.

Pogled na prizorišče prometne nesreče na eni naših cest

NAŠ PIONIRSKI KOTIČEK...

NAŠ PIONIRSKI KOTIČEK...

LUTKOVNA PREDSTAVA

V telovadnici smo gledali lutke. Vse so bile smešne in vesele. Najbolj mi je bila všeč lutka, ki je imela harmoniko. Občudovali smo lutke, ki so jih gibali igralci z rokami. Po končani predstavi smo bili vsi veseli.

REBERŠEK SILVO
3. razred

Tokrat vam v Pionirskem kotičku predstavljamo prispevke o življenju in delu pionirjev osnovnih šol Peter Šprajc – Jur in Ljube Mikuš iz Zalca.

Lovec

Lovec skrbi za življenje živali v naravi. Če ne bi bilo lovcev, bi bilo zelo malo živali. Živali ne bi imele dovolj hrane, preganjali bi jih divji lovci. Pravi lovci pa skrbijo, da se kaj takega ne dogaja. Divjega lovca takoj prijavi lovski družini, ki ga kaznuje.

Nekatere živali so zaščitene. Med temi sta tudi orel in gams. Teh živali tudi pravi lovci ne smejo streljati.

Zadnjič nas je obiskal lovec iz lovške družine Griže – tovariš Pevec. Predaval nam je o živalih in pokazal lovsko puško,

naboje, daljnogled in druge pripomočke. To, kar potrebuje pri lovu, si je moral kupiti lovec sam. Povedal nam je, da je že ustrelil kar veliko divjadi. Ta divjad je bila že stara, zato jo je bilo treba ustreliti.

Na koncu predavanja nam je lovec odgovarjal še na vprašanja. Najbolj smo se zanimali, kako pomagati živalim s hrano. Povedali smo mu, da tudi mi skrbimo pozimi za ptice.

Prijaznemu lovcu smo podarili ptičjo hišico, ki smo jo naredili pri tehničnem pouku.

STĚKLASA BRANKO 8. b

Košarkarsko tekmovanje v Kranju

13. 3. 1981 smo šli na košarkarsko tekmovanje v Kranj. Izbranih je bilo 8 najboljših igralcev košarke, med njimi tudi jaz.

Zbrali smo se pred našo šolo ob 7. uri zjutraj. Odpeljali smo se s šolskim kombijem, ki ga je vozil tovariš Niko Pražnikar. V Kranj smo potovali približno uro in pol. Ko smo prišli v Kranj, smo vprašali za OŠ in ena gospa nam je pokazala pot.

V šoli smo dobili malico in se tako malo okrepili. Pozanimali smo se, s katero ekipo bomo odigrali prvo tekmo. Naši nasprotniki so bili učenci OŠ iz Jesenic.

Pred igro smo se zmenili, kdo bo koga pokrival. Ko je sodnik dal znak, smo začeli igrati. Prvi polčas smo igrali še kar dobo, saj smo vodili z 18:2, tudi drugi polčas je bil za nas uspešen in

na koncu smo zmagali z rezultatom 39:4. Te zmage smo se zelo razveselili, saj smo zmagali z veliko prednostjo.

Čez 15 minut smo se pripravili že za drugo tekmo, igrali smo z ekipo iz Ljubljane. Ta ekipa je bila zelo močna, komaj smo jo premagali z rezultatom 12:11. Tudi te zmage smo bili zelo veseli, saj smo bili drugi v skupni razvrstitvi.

Po odigranih tekmah smo odšli na kosilo. Po kosilu smo se ponovno začeli pripravljati na tekmo v finalu za 1. mesto. Igrali smo z ekipo OŠ Planina. To tekmo smo izgubili in tako smo ostali na drugem mestu. Dobili smo pokal.

Vsi veseli smo se vračali domov, saj smo vedeli, da bodo z našim uspehom zadovoljni vsi učenci in učitelji naše šole.

BRANKO – ZA ŠŠD

Na obrambnem športnem dnevu

T soboto smo startali ob 8^h iz stadiona. Ti smo mimo šole do mošče in čez most prenesli ranjenca. Nato smo šli proti Golobčam. Pri hiši številke 103 smo dobili podpis. Nato smo šli proti ob potoku do rotocija z lovnico in od tam do prvega kovišča. V kovišču smo savili demno do tovarišice Jovke Zambler. Tudi mi smo morali izmeriti azimut daljnovidca. Po opravljeni nalogi smo savili proti hribu Bevo. Tam smo rekli tri vprašanja iz prve pomoči. Potem smo savili demno in prešli smreke v dvovedru na desni strani. Od tu smo nadaljevali pot do strelišča, kjer smo napotili puško EM48. Nato smo leteli čez nekaj ovir in tovariš nam je opisal čas. Vdšči smo do mošče, kjer smo morali prepoznati določene topografske znake. Nato smo tekli do šole. Tu nam je tovariš Niko opisal čas, ki smo ga porabili za pot. Tako se je končal obrambni dan.

Miran Jakec
6. b razred

Umazana sled sredi beline

Lepi zimski popoldnevi so kot nalašč za smučanje po strmih bregeh ali za drsanje po gladkem ledu, popoldnevi pa se lahko prijetno preženejo s sprehodi.

Bil je lep dan in prijetno toplo. Sklenila sem oditi na sprehod, kajti želela sem se nadihati svežega zraka in videti, kakšno je mesto, ko ga pokrije bela odeja. Takoj, ko sem stopila iz hiše, me je v očeh zaščemelo zaradi te bele odeje – snega. Čeprav je sijalo sonce, so z neba kdaj pa kdaj priplesale snežinke. Lovila sem jih in opazovala njihovo obliko, toda kmalu so se mi v korah stopile.

V tem sanjarjenju sem prišla do glavne ceste. Tu se je bel sneg spremenil v umazano sivo „plundro“. Sive hiše – ne preveč zanimive zunanosti, umazan sneg, drveči avtomobili – to je bilo vse, kar sem lahko v hipu uzrla. „Te puščobe sem se že naveličala,“ sem dejala ter se odpravila proti parku, ki je v mestu. Že od daleč sem opazovala drevesa, še posebej sem občudovala brezo. Bila je viso-

ka, belo deblo, povešene veje s snegom, kot da se sramuje svoje lepote. V parku je bilo vse tiho, le kdaj pa kdaj se je z veje vsul sneg ali pa je počila pod težo bremena. Stopila sem na zasneženo pot. Nikjer stopinje, zazdelo se mi je, da hodim po tistem delu zemlje, kamor še ni stopila človeška noga. Nenadoma se ustavim pred smetnjakom, okrog katerega je ležalo vse polno smeti. Zamislil sem. Koliko očiščevalnih akcij, koliko opozoril „ČUVAJMO NARAVO“, pa vse zastoj. Predramim se iz razmišljanja, kajti zazdelo se mi je, da je nekdo prav žalostno zastokal. Ozrem se, nikjer nikogar. Z očmi se zopet ustavim pri smetnjaku, ta pa spregovori: „Uh, oh, le kdaj se bodo ljudje naučili čuvati naravo. Saj ne stojim le za okras. Ljudje me sploh ne opazijo. Če me zagleda kakšen nepridiprav, brž dobim brco. Uh, oh! Mene pa vse to boli. Še edini park, ki je v mestu, bi radi uničili!“ Še enkrat zavzdihne, nato pa je spet stari smetnjak.

LORETA PALČNIK, 7. c.
OŠ Peter Šprajc – Jur

S. OGRAJENSE
1. c

Sestra Irena

Zobobol je hudo neprijetna zadeva, posebno če se poloti šolarja na osnovni šoli Ljube Mikuš.

Ker pa je zobozdravstvena ambulanta pod isto streho, ni to nikakršen problem. Malega pacienta s skelečo bolečino sprejme že pri vratih vedno nasmejana, nadvse prijazna in materinska sestra Irena, za manjše le „teta Irena“. Z vsemi mogočimi spodbudami hrabri, da so usta dovolj odprta za brnečo „čebelico“. Če učenec junaško prenese blažilni poseg, se vedno prismeji iz ambulante z nagrado in poln pohval in priznanj.

Da pa bi bilo čim manj bolečih luknjic v zobovju šolarjev, se sestra Irena posebno trudi s predavanji o preventivi

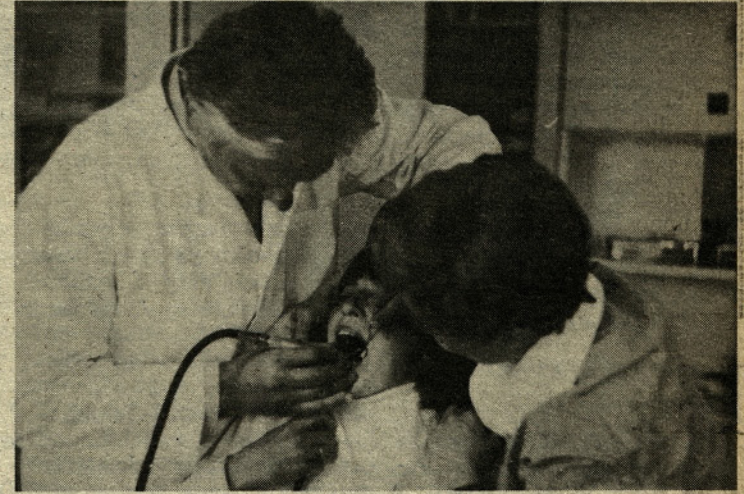
in zobozdravstveni higieni zobovja. Vse leto ima predavanje za posamezne razrede, nakar učenci pišejo kratek test iz znanja, ki so ga pridobili.

Na koncu naj pripomnimo, da izredno požrtvovalno delo in prizadevnost tovarišice Irene Roš ne sme ostati med štirimi stenami, da je prav, da zanj zvedo še drugi občani.

Prav tako prizadevno delo zobozdravnika, dr. Borisa Hermana, ki je pri malih pacientih izredno priljubljen.

Ob tej priliki se obema zdravstvenima sodelavcema iz srca zahvaljujemo v imenu učencev in delavcev za sodelovanje in razumevanje.

KOLEKTIV
OŠ „LJUBA MIKUŠ“
Zalec

Šolska proslava

Vsako leto pripravimo tudi na naši šoli proslavo za kulturni praznik. Čeprav je to na dan Prešernove smrti, je ta naš praznik vesel in svečan. Ta dan je bilo na naši šoli res pestro. Najprej so imeli proslavo učenci razredne stopnje. Peli so, recitali in plesali, vmes pa so se prepletale pesmi otroškega pevskega zbora.

Sledila je letna konferenca šolskega kulturnega društva. Vodili so jo učenci – delegati. Pregledali so, kako uspešni smo bili v posameznih interesnih dejavnostih in v razrednih skupnostih, nagradili najprizadenejše učence in v društvo sprejeli učence drugega razreda.

Nato pa so bili na vrsti učenci predmetne stopnje. Na

njihovi proslavi smo slišali Prešernove in Levstikove pesmi ter odlomek iz Bevkovega dela.

Praznovanje pa smo zaključili s kvizom o Francetu Bevku. Kar deset ekip učencev sedmih in osmih razredov je odgovarjalo, zmagala pa je ekipa osmega c. razreda. Navdušeno in s ploskanjem smo spremljali njihove odgovore. Ta dan je bil za nas nekaj posebnega. Veseli pa smo bili, da so se našemu vabilu odzvali pesnica Meta Rainer, tovarišica Lesjakova iz Občinske knjižnice, sestra Irena in naš zobozdravnik, predsednik Svobode Zalec, predsednik ZKO Zalec in sekretar kulturne skupnosti.

NELI JUTERŠEK, 6. c.
OŠ Peter Šprajc – Jur

DRŽAVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU

Z umetnostnim drsanjem se ukvarjam že pet let. Imamo več trenerjev, moj mentor pa je Ljubo Trajner iz Ljubljane. Zelo rada drsam. Tam imam tudi mnogo prijateljev. Vadim vsak dan eno do dve uri na drsalnici mestnega parka v Celju.

V petek, 20. februarja, smo se odpravili na državno tekmovanje v drsanje. Tam smo imeli nekaj uradnih treningov. Z nami je bila tudi trenerka Mateja Jakop. Najprej smo vadili solo, nato pa se prvo program. Po treningu smo odšli v hotel Sport, kjer smo se nastanili. Drugi dan smo morali zgodaj vstati, saj se je tekmovanje začelo šele ob 7^h. Najprej je bila na vrsti sola, v katero sem se uvrstila na enajsto mesto, drugo jutro pa smo vozili prvo program. Tu sem bila druga – na svojo sluboko tekmovalko Matejo Štrbelc. V skupni razvrstitvi pa sem dosegla peto mesto med enaintridesetimi nastopajočimi. To je bil moj največji uspeh.

Tu sem srečala tudi našo najboljšo drsalbo Lando Dubravčič, ki mi je po končanem prvem programu celo čestitala. Bila sem zelo srečna. Telega dneva me komu ni bilo videti. Telega dneva me komu ni bilo videti.

Lea Vodusek, 5. b
OŠ PETER ŠPRAJC – JUR
ZALEC

OB DNEVU ŽENA

Tovarišica nam je povedala, da bomo delali darila za marmice. Najprej smo risali ptičke. Nato je risala. Ptiček sem risala sdni. Tovarišica mi je povedala, da bom nastopala s pismico za osmi marec. Naučila sem se je že prvi dan. Prvi dan smo imeli v petek ob 12^h. Najprej smo risali darila za marmice, nato smo imeli proslavo. To je bilo proslava banec, smo porabili marmice na kavico v jedilnico. Nato marmice je prišla igrati na harmoniko. Bila je zelo prijetno praznovanje. Bomo nam marmice čestitala in ji dala poljubek. Bila je zelo vesela.

Urmasan Metka
6. c

Delegatska vprašanja

KAM DENAR ZA ZAKLONIŠČA?

Krajevna skupnost Petrovče je postavila zboru združenega dela naslednje delegatsko vprašanje:

„Koliko sredstev iz naslova prispevka za izgradnjo zaklonišč se zbere, oziroma je zbranih na območju krajevne skupnosti Petrovče, kje so bila uporabljena in kdaj bo v Petrovčah iz teh sredstev zgrajeno kakšno zaklonišče?“

Na njihovo vprašanje je odgovoril sekretar občinskega sekretariata za ljudsko obrambo Karel Marinc:

„Prispevek za izgradnjo zaklonišč se ne plačuje na celotnem območju občine, temveč samo tam, kjer je s sklepom sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito obvezna izgradnja zaklonišč. Med ta območja spada tudi krajevna skupnost Petrovče. Prispevek za zaklonišče se odmerja od leta 1977 in sicer na

podlagi 165. člena zakona o ljudski obrambi in 13. člena odloka o zakloniščih v občini Žalec po stopnji 0,05 odstotka od vrednosti stavbe. Tako je bil za leto 1980 odmerjen v krajevni skupnosti Petrovče prispevek v naslednjih zneskih:

Petrovče 25.645,00 dinarjev, Dobriša vas 6.724,00 dinarjev, Arja vas 8.905,00 dinarjev, Levec 10.596,00 dinarjev, skupaj 51.596,00 dinarjev. Od odmerjenega prispevka za leto 1980 je bilo realizirano 96% ali 49.532,00 dinarjev.

Sredstva za zaklonišča se vodijo na enotnem posebnem računu za celotno občino in bodo uporabljena za izgradnjo javnega zaklonišča v Žalcu, katerega izgradnja se bo pričela v letošnjem letu. Temu pa bo sledila izgradnja v Petrovčah, Šempetru itd. To pa bo seveda odvisno od razpoložljivih sredstev in od gibanja cen, saj stane zaklonišče za 200 oseb okrog 500 starih milijonov dinarjev.

Občinska gasilska zveza Žalec je pripravila tečaj za nižjega gasilskega častnika v novem gasilskem domu v Žalcu. V tečaj se je vpisalo 36 slušateljev, še posebej pa je razveseljivo, da se je tečaja udeležilo devet žena. To je nedvomno velika pridobitev za zvezo, kot tudi za boljše vključevanje žena v gasilske vrste. Tečaj je trajal 180 ur, zajemal pa je deset tem. Ob zaključku tečaja so slušatelji opravili pred strokovno komisijo tudi izpite. Posebno velja pohvaliti Anico Randl, mater dveh otrok, ki je zaključila tečaj z odličnim uspehom.

S tem tečajem je občinska gasilska zveza Žalec zopet pridobila novo strokovno moč pri izvajanju gasilskih nalog operativne in preventivne dejavnosti, pri kateri bodo v veliko pomoč predvsem žene in dekleta.

A. GROS

OČIŠČEVALNA AKCIJA

Izvršni odbor Krajevne organizacije SZDL Žalec je pripravil v tem mesecu skupaj z društvi akcijo „OČISTIMO NAŠE OKOLJE“, v katero naj bi bili vključeni vsi prebivalci mesta.

Želja organizatorjev je, da bi takšna akcija postala trajna oblika skrbi za urejenost okolja, ker bo le na ta način mesto postalo čisto in urejeno.

PRVA FAZA KONČANA

Obnova lokalne ceste Gornja vas – Prebold je končana do prve faze. Dolej je bila odrinjena stara plast, navožen gramoz, v teku pa je urejanje kanalizacije. V kolikor bo dovolj denarja, jo bodo letos še asfaltirali. Ob tem velja predvsem pohvaliti predsednika režijskega odbora Vinka Poteka ter člana Antona Hermana in Antona Piška, ki so ves čas aktivno sodelovali pri obnovitvenih delih.

DAR

Za zdaj vso skrb mali divjadi

Na nedavni letni skupščini Zveze lovskih družin Žalec so ugotovljali, da so od ustanovitve do danes opravili veliko dela. Operativno delo se je odvijalo skozi dejavnost predsedstva, IO in njegovih komisij.

V gojitvenih smernicah so se dogovorili, da bodo zaradi slabšega staleža dali prednost mali divjadi (fazanom v tekočem letu, raci mlakarici prihodnje leto, poljskemu zajcu pa v letu 1983. Stalež te divjadi bodo krepili tudi z vlaganjem naraščaja v lovišča. Član LD Tabor ing. Krasnov naj bi izdelal osnutek petletnega lovsko-gospodarskega načrta, ki bo LD rabil kot orientacija pri izdelavi načrta. V ta namen bodo porabili podatke Zavoda za načrtovanje glede zazidalnih okolišev, TOK Vransko in TOZD Gozdnik Žalec bosta priskrbeli podatke o sestavi gozdov in o morebitnih biotehničnih delih, Zemljiška skupnost Žalec bo dala na voljo potrebne podatke o kmetijstvu.

Delo komisij je bilo zadovoljivo. Komisija za gojitev in gospodarjenje se je zavzemala

za spust male divjadi v lovišča in pri tem dosegla sporazum s posameznimi LD glede politike razvoja in gospodarjenja z malo divjadjo v naslednjih letih.

Da bi izboljšali položaj divjega zajca, predlagajo, naj bi ga LD na posameznih področjih zaščitile. Sporazumno z LD so naročili za izboljšanje položaja 600 fazanov in 100 jerebic. Nekateri LD bodo intenzivno vlagali v svoje vode raco mlakarico. K sodelovanju so povabili LD Braslovče, to pa nameravajo storiti tudi z LD Žalec. Komisija namreč meni, da je malo divjad nujno potrebno obravnavati v enotnem spodnjem savinjskem bazenu.

Da bi uskladili gospodarjenje s stanjem divjih svinj in muflonov je bil sklican bazenski posvet v Grižah z namenom, da bi hkrati s sosednjimi LD ZLD Celje in Zasavje pregledali izvršen odstrel omenjene divjadi (divje svinje, mufloni) in se dogovorili za nadaljnje posege.

Po vsem tem Zvezo lovskih družin Žalec tudi v tekočem letu čaka veliko dela.

tk. I.

FERRALIT ŽALEC

R A Z P I S

KADROVSKIH ŠTIPENDIJ za šolsko leto 1981/82

Program	vrsta programa	poklic	število št. št. št.
KOVINAR-STROJNIK (oblikovalec kovin)	srednji	strugar strojni mehanik (klj.) rezkalec orodjar brusilec vodov. instalater	1 2 1 1 1
(preoblikovalec in spejalec kovin)	srednji	varilec	1
ELEKTROENERGETIK	srednji	obratni električar	1
LESAR	srednji	modelni mizar	5
METALURG	nadaljev.	metaluški tehnik	5
METALURG	srednji	livar kalupar zidar industr. peči žerjavar	8 1 1
(pridobivalec in predelovalec kovin)	skrajšani	talilec pri elek.peči žarilec strojni kalupar jedrar livar strojni livar (kokilni) stroj. čist. metal. izd.	4 1 7 1 1 1 4

KANDIDATI ZA KADROVSKO ŠTIPENDIJO SE NAJ PRIJAVIJO S PROŠNJO IN IZPOLNJENIM OBRAZCEM (DZ 1,65) Kadrovsko-socialni službi FERRALIT-a najkasneje do 15. junija 1981.

Hišna samouprava po novem zakonu

Po novem zakonu o stanovanjskem gospodarstvu je težje gospodarjenje s stanovanji in stanovanjskimi hišami na skupnostih stanovalcev. To oblikujejo vsi stanovalci, lastniki posameznih delov stanovanjske hiše in imetniki pravice uporabe posameznih delov stanovanjske hiše. Zakon tudi navaja, da stanovalci skupaj z delavci, delovnimi ljudmi in občani v okviru stanovanjske skupnosti vzajemno gospodarijo s stanovanji in stanovanjskimi hišami in v okviru stanovanjske skupnosti.

Skupnost stanovalcev je pravna oseba, njena organa pa sta zbor stanovalcev in hišni svet.

Pomembnost skupnosti stanovalcev se kaže tudi v tem, da bodo organizacije združenega dela (vlagatelji) stanovanja in stanovanjske hiše prenesle v gospodarjenje skupnostim stanovalcev v roku enega leta po uveljavitvi zakona.

Skupnosti stanovalcev postajajo tako temeljna celica gospodarjenja s stanovanjskim skladom v družbeni lastnici, v skladu s pravicami in obveznostmi, določenimi s samoupravnimi splošnimi akti organizacije združenega dela (vlagatelji), akti stanovanjske skupnosti, v skladu z zakonom in drugimi predpisi.

Skupnosti stanovalcev bodo tudi nosilci planiranja v zvezi z vzajemnim gospodarjenjem s stanovanjskimi hišami na podlagi dogovorjenih kriterijev in meril samoupravnega sporazuma o temeljnih planih stanovanjske skupnosti. Skupnosti stanovalcev bodo vodile svoje poslovne knjige, preko delegacij krajevne skupnosti pa bodo zastopani z delegatom v zbor uporabnikov skupščine stanovanjske skupnosti.

Zbor stanovalcev bo moral po zakonu sprejeti statut skupnosti stanovalcev, samoupravne splošne akte o medsebojnih pravicah in obveznostih, voliti hišni svet, delegate v svet stanovalcev pri krajevni skupnosti, sprejeti srednjeročni plan gospodarjenja s stanovanjskimi

hišami, program vzdrževanja, prenove, upravljanja in obratovanja stanovanjske hiše, sprejemati finančni načrt in zaključni račun itd.

Hišni svet bo po določbah zakona moral skrbeti predvsem za smotno gospodarjenje s stanovanji in hišo, izvajati program dela zbora stanovalcev in vseh vzdrževalnih del v stanovanjski hiši, voditi poslovne knjige za skupnost stanovalcev, sklepati pogodbe v zvezi z gospodarjenjem, skrbeti za varstvo bivalnega okolja, sklepati pogodbe z lastniki stanovanj, skrbeti za opravljanje nalog in ukrepov splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ter za izvajanje hišnega reda.

Zakon določa tudi sankcije, če hišni svet ni izvoljen ali če ne opravlja svojih nalog. V tem primeru prenese stanovanjska skupnost dolžnost za to določeni organizaciji, ki bo v imenu hišnega sveta in v breme sredstev upravljanja hiše opravljala te naloge.

Pravilnost dela zbora stanovalcev in hišnega sveta bo nadzoroval organ samoupravne delavske kontrole, ki ga bo izvolil zbor stanovalcev, zakonitost dela pa bo nadzoroval občinski upravni organ, pristojen za stanovanjske zadeve.

R. C.

ZBORI OBČANOV PO MESTNIH ČETRTIH

V začetku aprila so izvedli v Žalcu zbere občanov po novoustanovljenih mestnih četrtih. Na njih so sprejeli načrt dela krajevne skupnosti za letošnje leto, hkrati pa so tudi izvolili vodstva SZDL v omenjenih četrtih. Na sestanku mestne četrti, ki meji z magistralsko cesto heroja Staneta, pa do pokopališča so sklenili, da se bo njihova četrt imenovala po Ristu Savinu, znanem sklada-telju. Dober obisk na zborih je dokaz, da se bo v tej obliki krajevna samouprava bolj približala krajanom.

I. J.

ZDRUŽENJE ŠOFERJEV IN AVTOMEHNIKOV ŽALEC

prireja četrto

ŠOFERSKO TOMBOLO

v nedeljo, 17. maja 1981 ob 14. uri, na avtopoligonu v ŠEMPETRU.

Med glavnimi dobitki je kar osem avtomobilov, med njimi dva GOLFA, traktor in še več glavnih, pa tudi veliko manjših dobitkov.

Predprodaja tombolskih kart je v trafikah v Žalcu.

Vabljeni

Savinja

LESNOINDUSTRIJSKI KOMBINAT, a.s.d.

63000 CELJE, Matična cesta 116, telefon 23-806, p. p. 7, telegram SAVINJA CELJE, telex 33619 YU SAVLIK

Komisija za delovna razmerja TOZD Pohištvo Šempeter

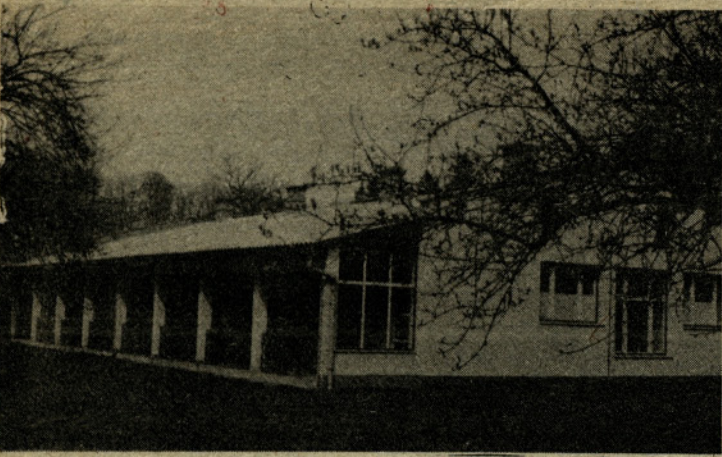
objavlja razpis

- prostih del in nalog:
- Pomoč pri viličarju (1 delavec)
 - Pomoč pri razžaganju hlodovine na polnojarmeniku (1 delavec)
 - Manj zahtevna skladiščna dela (2 delavci)
 - Pomoč pri osnovnih strojih (1 delavec)
 - Skladiščna dela (2 delavca)
 - Čuvanje in varovanje objektov in prostorov (1 delavec)

Za opravljanje navedenih del in nalog je zaželeno, da poleg splošnih pogojev kandidati izpolnjujejo še naslednje posebne pogoje:

- končana osnovna šola
- delovne izkušnje v lesni industiji

Pismene ponudbe kandidatov bomo sprejemali v 15-dneh po objavi razpisa v kadrovski službi delovne organizacije oziroma se lahko osebno zglasite v TOZD Pohištvo Šempeter, kjer vam bomo nudili ustrezne informacije.

Dermatološki oddelek — otroški oddelek celjske bolnišnice v Novem Celju

Kaj bo z Novim Celjem?

Vse kaže, da se bo dermatološki oddelek celjske bolnišnice, ki ima svoje prostore v Novem Celju, v kratkem preselil v nove prostore v Celju. Poleg novejšega dermatološkega oddelka je v Novem Celju dom varovancev, ki ima trenutno še 100 postelj. Z izgradnjo novega doma v Grmovju, domska oskrba tu ne bo več potrebna in tako bodo vsi objekti v Novem Celju predvidoma že letos na voljo novim interesentom.

Stara graščina spada pod spomeniško varstvo, druge zgradbe pa so novejšega datuma. Objekti v Novem Celju imajo lepo okolje, zato kaže dobro razmisliti, kdo se bo vselil v ta prostor.

UREDILI SI BODO PROSTOR

Aktivnost društva upokojencev na Polzeli je moč zaslediti na vsakem koraku. Zastavili so si bogat delovni program, v katerem zavzema najpomembnejše mesto izgradnja lastnega doma; tu bi se srečevali in razvijali različne dejavnosti. Ker pa jih pesti pomanjkanje finančnih sredstev, bodo preuredili staro poslopje v središču kraja in to največ s prostovoljnimi delom, kar je prav gotovo pohvalno. V mesecu maju bodo gostitelji upokojenskih pevskih zborov iz cele regije. Revija pomeni za krajevno skupnost Polzela obogatitev živahnega kulturnega življenja, ki je že ves čas prisotno.

MARINKA MAROVT

Zapisali bi še to, da je dermatološki oddelek z otroškimi oddelkom v minulih 17 letih uspešno opravljal svojo funkcijo in veliko prispeval v zdravstvenem pogledu na širšem celjskem območju.

Tk.

UREDILI BODO RIBNIK ZA DIVJE RACE

Člani Lovske družine Žalec so se odločili, da bodo nad Fervegom v Rupah odkupili zamočvirjeni travnik in na njem uredili ribnik za divje race. V minulemu letu so tudi spustili v svoja lovišča 250 mladih fazanov. Da bi okrepili stalež divjih zajcev, so ga zaščitili za dve leti in tako lovci zajcev ne streljajo. Zgradili bodo tudi 10 visokih prež, stare preže pa nameravajo popraviti. Lovci so na remizi udarniško posadili tudi 2000 smrek. Napovedujejo tudi množično očiščevalno akcijo v gozdovih, ki so zajeti v njihov lovski revir.

Tk.

SPOMINSKI POHOD

Planinsko društvo Žalec in Zabukovica sta organizirala spominski pohod v spomin ponesrečenima planincema Romanu Miklavcu in Ediju Oblaku. Pohod je potekal iz Bukovice preko Kamnika na Hom. Na mestih nesreč so pripravili krajše komemoracije, ki so jih pripravili pionirji osnovnih šol Peter Sprajc — Jur in Nade Cilensek. Letos je bil to že četrti tovrstni pohod.

Turistični obeti na Vranskem

Na Vranskem se dnevno zaustavi preko 200 potniških avtobusov, poleg teh pa še izletniški avtobusi in številni osebni avtomobili. Če povemo še, da so gostom na Vranskem na voljo ob osrednjem gostišču Slovan še zasebne gostilne, kopalnice, avto kamp in druge zanimivosti, bi lahko zapisali, da so v tem slikovitem kraju ugodni pogoji za razvoj turizma...

Bo pa držalo, kar so zapisali turistični delavci, da bi gostom, ki se mudijo na Vranskem, lahko nudili več kot danes. V tej smeri si turistično društvo Vransko tudi zastavlja naloge v svojem srednjeročnem programu.

KDAJ UREDITEV GRAŠČINE PODGRAD

Ko na Vranskem načnejo pogovor o razvojnih možnostih turizma, se vsakič zaustavijo ob stari, zanimivi, a že precej dotrajani graščini Podgrad. Če bi jo uspeli adaptirati in urediti v gostišče, bi bilo v njem prostora za več sto gostov. Poleg zanimivih obokanih kletnih prostorov bi lahko za gostinstvo usposobili tudi prostore v nadstropju.

Pomeni, da bi Vransko pridobilo eno najlepših graščinskih gostišč v tem predelu Slovenije. Žal pa zgolj krajani ne bi zmogli zbrati dovolj sredstev za to investicijo, zlasti še, če bi v neposredni bližini zgradili, kot nameravajo, Slovenijo v malem. Takšne zamisli oziroma naložbe se v turistično razvitih državah bogato obrestujejo, saj so zanimivost za številne turiste. Druga zanimivost, ki so jo na Vranskem napovedali, bo kmečki muzej. V ta namen so v zadnjih letih zbrali že čedno zbirko različnega orožja in drugih predmetov muzejske vrednosti.

V akcijo so se vključili poleg turističnih delavcev tudi solarji

in kmetje. Pridno stikajo po podstrešjih in prinašajo skupaj kolovrate, staro lončeno in leseno posodo, skratka predmete, ki že dolgo niso več v rabi. Seveda bo treba poprej adaptirati in urediti stare graščinske hleve, v katerih bo dovolj prostora za muzejske zbirke.

Avto kamp je dobro obiskan, voda v bazenu pa je žal največkrat premrzla za kopanje.

Zato nameravajo kopalnice razširiti, vodo pa ogrevati tudi s pomočjo sončnih kolektorjev, kar je zanimiva zamisel. Zgradili naj bi tudi ustreznejše sanitarije in poskrbeli za dobro prehrano gostov v kampu.

V bližnji okolici so ugodni pogoji za razvoj kmečkega turizma. Nekateri, zlasti mlajši kmetje, so pripravljene posodobiti svoje kmetije za kmečki turizem kot dopolnilno dejavnost. V ta namen bi bilo treba kmetom omogočiti kredite.

Na rob bi še zapisali, da se na Vranskem od pomladi do jeseni zvrsti več zanimivih prireditev, med katerimi zadnja leta privabljajo največ obiskovalcev kmečke igre z različni tekmovalni mladih kmetov in kmetic iz vse Slovenije. Prireditelji si prizadevajo, da so te prireditve iz leta v leto boljše pripravljene.

Tk. L.

Naša beseda 81

6. revija Naša beseda 81, katero sta organizirali OK ZSMS in ZKO Žalec pod pokroviteljstvom Kulturne skupnosti Žalec, je za nami. Ustvarjalne dosežke mladih kulturnih skupin in posameznikov smo si ogledali v Preboldu, Šempetru, in Gomilskem v času od 4. do 12. aprila 1981.

Na Naši besedi 81 se je predstavilo 7 skupin šolskih kulturnih društev, 4 skupine iz OO ZSMS v krajevnih skupnostih, skupina Centra za usmerjeno izobraževanje Žalec ter tri skupine pod nazivom prosvetnih društev.

Žal smo na Naši besedi 81 pogrešali mlade iz delovnih organizacij, čeprav dajemo v zadnjem času velik poudarek kulturnemu življenju iz teh sredin.

Ob zaključku Naše besede 81 je bil organiziran tudi razgovor z vsemi sodelujočimi skupinami, kjer smo spregovorili o problematiki izbora besedil, pridobivanju in vzgoji mladinskih kadrov na področju kulture, organizaciji izobraževalnih oblik in ostali problematiki, s katero se srečujejo mladi pri svojem ustvarjalnem delu. Ocenili smo celotno občinsko revijo Naša beseda 81 ter sprejeli vrsto zaključkov, ki nam bodo služili, da bo naslednja revija pridobila še več na kvaliteti in množičnosti.

I. TERGLAV

DODATEN RAZPIS ŠTIPENDIJ ZDRUŽENIH SREDSTEV

Na podlagi razpisa štipendij iz združenih sredstev, ki je bil objavljen v Savinjskem občanu številka 3, izvršni odbor dodatno razpisuje še štipendije iz združenih sredstev za naslednje poklice:

- strojni inženir
- dipl. strojni inženir
- dipl. elektroinženir — šibki tok

Priloge, ki jih morajo kandidati za štipendije iz združenih sredstev priložiti obrazcu 1,65 so navedene v 3. številki Savinjskega občana.

FOTOKRONIKA

STROGO PREPOVEDANO ODLAGANJE ODPADKOV

Tale posnetek opozarja, da v letošnji akciji čiščenja okolja, ki se v teh dneh že izteka, niso bili dovolj pozorni. Ob cesti pred vhomom v Novo Celje so posamezniki kljub opozorilu, navlekli v grapo kupe stare pločevine in drugih odpadkov kot v posmeh opozorilni tabli...

Tale podirajoči se prometni znak smo posneli pred zgradbo občinske skupščine Žalec. Kdo ve, komu se je tako mudilo, da je zadel ob prometni znak?

Spomladansko sonce že močno greje in vse je v cvetju in kdo bi jim zameril, da se žalski cibicani — varovanci otroškega vrta, v teh dneh najraje podijo po zeleni trati igrišča.

SANACIJA ODLAGALIŠČ ODPADKOV

Po odloku SO Žalec, ki zavezuje vse krajevne skupnosti, da sanirajo vsa divja odlagališča odpadkov v KS, so v preboldski krajevni skupnosti dosegli dobre rezultate. V lanskem letu so tako sanirali odlagališča na Groblji za Savinjo, V Dolenji vasi za Uršičem, v Kaplji vasi za staro Bolsko in v Mali Reki. Letos bodo sanirali še odlagališče ob lokalni cesti Marinc — Toplišek, kjer bo priskočila na pomoč osnovna šola z učenci osmih razredov. Sanirali bodo tudi odlagališče za Bolsko pri Soseski II v Preboldu, kjer bodo sodelovali tudi delavci tekstilne tovarne.

-dar-

RIMSKA NEKROPOLA IN JAMA PEKEL VABITA

Turistično društvo v Šempetru je ponovno odprlo za obiskovalce Antični park v Šempetru in Jamo Pekel. Obiskovalci si lahko znamenitosti ogledajo vsak dan od 8. do 18. ure.

DARILO POLZELSKÉ BLAGOVNICE TROJČKOM — „V Savinjskem občanu smo prebrali reportažni zapis o trojčkih v Ropasovi družini v Andražu in se odločili, da jih bomo obdarovali s 3000 dinarji,“ so nam sporočili člani kolektiva nove blagovnice Savinjskega magazina na Polzeli.

Te dni so predstavniki kolektiva obiskali Ropasove v Andražu in materi trojčkov, tovarišici Ropasovi, izročili darilo. Ganjena nad tolikšno pozornostjo se jim je lepo zahvalila. Na sliki: Na sliki: Predstavniki kolektiva blagovnice izročajo Ropasovi darilni bon za 3000 dinarjev.

Tk. Le.

Fanikina zelena bratovščina

Lovci naše doline že vrsto let poznajo in cenijo Goltniko — Faniko na Vranskem. Med člani zelene bratovščine uživa sloves lovca z dobrim pogledom in na dlani je, da jo na preži spremlja tudi sreča. Kdo bi preštel vse njene trofeje, kjer je vse od čekanov divjega merjasa do velikega petelina in druge divjadi. Fanika se udeleži domala vsakega lova tako kot njen mož Jože, ki je gozdar.

Bili so časi, ko je Fanika kakšenkrat hudo pestila Jožetu, ker je pogostokrat odhajal na lov in tako je bila veliko nedelj in praznikov sama doma. Pripravila je nedeljsko kosilo, Jožeta pa od nikoder, kar jo je jezilo.

Jože pa, kod da ni slišal njenih očitkov, je nagovarjal ženo:

„Fanika, kaj se jeziš, raje pojdi z mano, pa boš videla, kako lep je gozd pozimi, ko se drevje lesketa v snegu in ivju. Samo enkrat, Fanika, ne bo ti žal. Takole je govoril njen Jože, ona pa ne in ne, vse do tistega januarskega jutra pred petnajstim leti, ko se je omehčala in odpravila na lov z Jožetom.

Bila je zima, snega je namelo nič koliko, dan pa je bil lep in pod nogami je škripal sneg. Bila je toplo

oblečena in obuta, da je ne bi zeblo, ko bo stala z Jožetom na preži.

Ko so prišli na jaso ob gozdu, ji je Jože rekel: „Fanika, moram z lovci, da

Fanika z uplenjenim divjim petelinom.

jim pokažem mesta za prežo. Počakaj me tu ob hrastu, bom hitro nazaj!“ Puško je prislonil ob deblo hrasta in možje so odšli...

Fanika je ostala sama, prestopala z nogo na nogo, da je ne bi zazeblo in občudovala lesket na drevju. Minilo je pol ure, Jožeta pa od nikoder. Tedaj se je iz divjim merjasem, ki jo je ubiral naravnost proti njej in dve svinji sta bili z njim.

„Jej, zverina, kaj pa zdaj?“ sem rekla in zasrbele so me pete, da bi se pognala

v dir. Še sama ne vem, zakaj tega nisem storila. Pograbila sem Jožetovo puško, jo prislonila k licu, pomerila med merjaščeve oči in pritisnila na petelina. Zagrmelo je, da sem se stresla, merjasec pa je tudi že ležal v snegu in molil vse štiri od sebe. Zadelo sem jo, zverino, sem pomislila in stisnila puško v rokah ter se merjascu približala z druge strani. Spomnila sem se, da je Jože večkrat rekel, da je ranjena zver najbolj nevarna. Še enkrat sem pomerila in sprožila, a ni bilo več potrebno, kajti merjasec je bil že mrtev.”

Ko se je mož Jože vrnil k njej, je debelo pogledal, ko je zagledal Faniko s puško v rokah, na tleh pa uplenjenega merjasa. „Od sile,“ si je rekel in svetlo pogledal ženo. Ko so se vrnil ostali lovci, so imeli kaj videti in Fanika je dobila veliko pohval.

Tistega dne se je zelena bratovščina Faniki tako prikupila, da je postala njen zvest član. Z možem Jožetom se veselita vsakega lova.

Nekoč je ostajala doma Fanika, danes pa jima čuva dom in kuha njuna hči. Fanika je postala izkušen lovec in lahko bi zapisali, da je njeno življenje obogateno s številnimi vznemirljivimi in lepimi doživetji.

LOJZE T.